

BESLUT

2019-06-20

Dnr: 19/00687,
701 och 702

SAKEN

Sveriges Radio AB:s, Sveriges Television AB:s och Sveriges Utbildningsradio AB:s public service-redovisningar för 2018

BESLUT

Sveriges Radio och Sveriges Television har huvudsakligen uppfyllt sina respektive public service-uppdrag under 2018. Sveriges Utbildningsradio har uppfyllt sitt public service-uppdrag under 2018.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Rasmus Johansson, Gustav Aspengren och Jenny Grass.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Rasmus Johansson

Originalhandling med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Sammanfattning	4
1.1. Femte året i tillståndperioden	4
1.2. Sammantagen bedömning	4
2. Bakgrund	5
2.1. Granskningsnämndens uppdrag	5
2.2. Programföretagens redovisningsvillkor	5
2.3. Granskningsnämndens uppföljning av redovisningarna	6
2.3.1. Fokusområden	6
2.3.2. Bedömning av verksamhet på internet	6
2.3.3. Allmänna önskemål och påpekanden om redovisningsformer	7
2.3.4. Utformningen av granskningsnämndens bedömningar	7
3. Granskningsnämndens bedömning	8
3.1. Övergripande iakttagelser och slutsatser	8
3.2. Resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet	8
3.2.1. Nyckeltal för effektivitet	8
3.2.2. Nyckeltal för produktivitet	11
3.2.3. Åtgärder för ökad effektivitet och produktivitet	14
3.2.4. Resursförbrukning per programkategori	16
3.2.5. Kärnverksamhet och kompletterande verksamhet	17
3.2.6. Decentralisering av organisationen	19
3.3. Sidoverksamheter	20
3.3.1. Sidoverksamheter ska bära sina kostnader och bedrivs konkurrensneutralt	20
3.3.2. Sidoverksamheternas omfattning och karaktär	23
3.3.3. Tillgängliggörande av sändningar utanför Sverige	24
3.4. Övriga särskilda redovisningsvillkor	25
3.4.1. Intäkter vid sidan av avgiftsmedel	25
3.4.2. Oberoende vid indirekt sponsring	26
3.4.3. Kommersiella samarbeten	27
3.4.4. SVT:s sponsringsbidrag vid evenemang	30
3.4.5. UR:s utökade utbildningsuppdrag och kontakter med utbildningsväsendet	32
3.4.6. Nya tjänster	34
3.4.7. SVT:s engagemang för svensk filmproduktion	35
3.5. Mångsidighet, spegling och 55-procentsvillkoret	36
3.5.1. Mångsidighet i programutbudet och det svenska språket	36
3.5.2. Jämställdhet, mångfald och spegling	37
3.5.3. 55-procentsvillkoret	41
3.6. Barn och unga	42
3.6.1. Varierat utbud av program för och med barn och unga	42
3.6.2. Nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser	44

3.6.3. Utveckling av programverksamheten för äldre barn och unga	45
3.6.4. Nyproduktion och egen produktion för barn och unga.....	46
3.6.5. Barn och ungdomar som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper eller är teckenspråkiga	47
3.7. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.....	49
3.7.1. Program för barn och unga med funktionsnedsättning	50
3.7.2. Hörbarhet	52
3.7.3. Produktion av program för särskilda målgrupper	52
3.7.4. Dialog med berörda grupper	53
3.8. Minoritetsspråk.....	54
3.8.1. Samiska, finska, meänkieli, romani chib och teckenspråk	54
3.8.2. Jiddisch och andra minoritetsspråk	56
3.8.3. Dialog med berörda grupper	57

1. SAMMANFATTNING

1.1. Femte året i tillståndsperioden

De redovisningar som granskningsnämnden här bedömer avser verksamhetsåret 2018 som är det femte året i en sexårig tillståndsperiod för public service-bolagen Sveriges Radio (SR), Sveriges Television (SVT) och Sveriges Utbildningsradio (UR).

Inför tillståndsperioden ålades bolagen utökade krav vad gäller redovisning av intäkter vid sidan av avgiftsmedel, indirekt sponsring och kommersiella samarbeten. SVT ålades även utökade redovisningskrav gällande sponsring. Granskningsnämndens uppdrag förtydligades till att också omfatta villkor som avser resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet.

Nämnden beslutade i sin bedömning av det första året i tillståndsperioden att fokusera på vissa centrala ämnesområden. Fokusområdena är desamma i årets bedömning.

1.2. Sammantagen bedömning

SR har huvudsakligen uppfyllt sitt public service-uppdrag under 2018. SR har

- endast delvis uppfyllt kravet på att redovisa hur uppdraget har fullgjorts med avseende på nyckeltal som visar produktivitet
- inte visat att kravet på att prioritera tillgängligheten till program för barn och unga med funktionsnedsättning är uppfyllt när det gäller unga.

SVT har huvudsakligen uppfyllt sitt public service-uppdrag under 2018. SVT har

- endast delvis uppfyllt kravet på att redovisa hur uppdraget har fullgjorts med avseende på nyckeltal som visar produktivitet
- inte uppfyllt kravet på att sidoverksamheterna ska bära sina egna kostnader
- med viss tvekan uppfyllt kravet på att prioritera tillgängligheten till program för barn och unga med funktionsnedsättning.

UR har uppfyllt sitt public service-uppdrag under 2018.

2. BAKGRUND

2.1. Granskningsnämndens uppdrag

Granskningsnämnden för radio och tv är ett särskilt beslutsorgan inom Myndigheten för press, radio och tv. I nämndens uppgift ingår att årligen i efterhand, utifrån bolagens redovisningar, bedöma om SR, SVT och UR har uppfyllt sina public service-uppdrag. Bedömningen ska göras med utgångspunkt i de villkor som reglerar bolagens verksamheter och anges i sändningstillstånden och anslagsvillkoren samt, vad avser SVT och UR, i ett särskilt beslut om krav på tillgänglighet till tv-sändningar för personer med funktionsnedsättning. Sedan 2014 har nämndens uppdrag förtydligats till att även omfatta anslagsvillkor som avser resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet.

Granskningsnämndens bedömningar grundar sig på programföretagens egna redovisningar, undantagsvis med kompletterande uppgifter. Det är programföretagen som ansvarar för riktigheten i uppgifterna. Nämnden ska bedöma om bolagen uppfyllt sina uppdrag, inte hur detta skett. I det ligger att nämnden kan ha synpunkter på hur bolagen bör utforma sina redovisningar för att det ska vara möjligt att bedöma om de uppfyllt uppdragen.

2.2. Programföretagens redovisningsvillkor

Den period granskningsnämnden här bedömer är det femte året i en tillståndsperiod som sträcker sig mellan 2014 och 2019. I propositionen *Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst 2014–2019* (prop. 2012/13:164) anger regeringen att bolagens redovisningskrav utökas vad gäller intäkter vid sidan av avgiftsmedel, sponsring (gäller endast SVT), indirekt sponsring och kommersiella samarbeten. För att öka redovisningarnas granskningsbarhet åläggs bolagen även att i samverkan åstadkomma en så långt som möjligt gemensam redovisningsform.

Enligt anslagsvillkoren för 2018 har bolagen varit ålagda att redovisa följande.

Bolagen ska följa upp och redovisa hur uppdraget i allmänhetens tjänst fullgjorts enligt villkor i sändningstillstånden, anslagsvillkoren och andra beslut av regeringen som meddelats med stöd av radio- och tv-lagen. Bolagen ska redovisa samtliga verksamhets- och programområden och hur det säkerställts att all verksamhet uppfyller de krav som ställs på företagen i sändningstillstånd och anslagsvillkor.

Bolagen ska särskilt redogöra för företagets intäkter vid sidan av avgiftsmedel, hur de säkerställt sitt oberoende vid indirekt sponsring, vilka kommersiella samarbeten som företagen i övrigt har deltagit i och vilka intäkter dessa har genererat samt eventuella sidoverksamheter som bedrivits. SVT ska redogöra för vilka evenemang som sponsrats, hur många sändningar som sponsrats och vilket belopp som totalt har mottagits samt för omfattningen av och formerna för företagets engagemang för utvecklingen av svensk filmproduktion. UR ska redogöra för kontakterna med olika delar av utbildningsväsendet och vilka satsningar som gjorts med anledning av det utökade utbildningsuppdraget.

Bolagen ska redogöra för vilka nya programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som

har lanserats under året. Detta gäller oavsett om tjänsterna har anmälts för godkännande eller inte. För de tjänster som har lanserats på försök ska det anges hur lång försökstid som har planerats för dessa.

Bolagen ska redovisa och kommentera hur uppdraget fullgjorts med avseende på bland annat volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar effektivitet och produktivitet. Samarbets- och effektiviseringsåtgärder ska rapporteras i redovisningen. Programstatistiken ska utformas så att jämförelser blir möjliga över tid. Redovisningen ska uttrycka olika programkategoriers andel av den totala sändningstiden, när olika programtyper sänds samt resursförbrukningen för respektive kategori. Redovisningen ska även avse omfattningen av tittande och lyssnande och publikens reaktioner samt företagets planer för kommande år.

SR, SVT och UR ska i samverkan fortsatt utveckla sin redovisning med inriktning på att så långt som möjligt åstadkomma en gemensam redovisningsform. I arbetet ska ingå att definiera och operationalisera centrala begrepp i tillstånds- och anslagsvillkoren, ta fram konkreta uppföljningsbara resultatmått baserade på dessa och att utveckla arbetet med att mäta och redovisa olika indikatorer på kvaliteten och särarten i programutbudet. Resultatmått bör utformas så att de ger väsentlig information om uppdraget och förmedlar viktiga erfarenheter av verksamheten. Programföretagen ska på olika sätt stimulera en fortlöpande offentlig diskussion om verksamheten.

2.3. Granskningsnämndens uppföljning av redovisningarna

2.3.1. Fokusområden

Valet av fokusområden har gjorts mot bakgrund av de krav som ställs i bolagens sändningstillstånd och anslagsvillkor samt regeringens beslut avseende SVT och UR om krav på tillgänglighet till tv-sändningar för personer med funktionsnedsättning. Granskningsnämnden har särskilt beaktat regeringens uttalanden om bolagens redovisningsvillkor i prop. 2012/13:164. Granskningsnämndens fokusområden är följande:

- resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet
- sidoverksamheter
- övriga särskilda redovisningsvillkor i bolagens anslagsvillkor
- spegling
- barn och unga
- tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning
- minoritetsspråk.

2.3.2. Bedömning av verksamhet på internet

Sändningstillstånden reglerar den verksamhet som bedrivs i marksänd tv och radio. Med begreppet programverksamhet avses alltså den kärnverksamhet som bedrivs i marksänd tv och radio, det vill säga produktion och sändning av program. De verksamheter som programföretagen bedriver till exempel på internet beaktas därmed inte vid bedömningen av om villkoren i sändningstillstånden har uppfyllts.

Granskningsnämnden kan konstatera att bolagen redovisar att de har verksamhet på internet för olika målgrupper och i huvudsak erbjuder hela det marksända utbudet även på sina webbplatser. Delar av utbudet erbjuds också via sociala medier. UR redovisar till exempel att bolaget publicerar medieinnehåll via drygt 20 olika Facebook-konton och att innehåll från UR även finns på fyra aktiva kanaler på Youtube.

SR redovisar 22 700 timmar webbexklusiva sändningar under 2018, att jämföra med drygt 150 000 timmar i marknätet. Det är en markant ökning jämfört med det första året i tillståndsperioden då 14 780 webbexklusiva timmar sändes.

För SVT:s del ökade antalet sända timmar webbexklusivt material under 2018 till 2 197 timmar jämfört med 1 948 timmar under 2017. SVT:s målsättning är att utbudet online ska spegla det i marknätet. Sedan 2017 är principen att alla program utom direktsändningar och program som har karaktären av direktsändningar publiceras på SVT Play redan klockan 02.00 samma dag som sändningen görs i marknätet.

UR:s redovisning för 2018 innehåller inga uppgifter om antalet webbexklusiva publiceringar. Det framgår dock att UR producerar webbexklusivt material och publicerar eller sänder sådant material på Youtube och i flera poddar.

2.3.3. Allmänna önskemål och påpekanden om redovisningsformer

I syfte att ytterligare utveckla redovisningarna har granskningsnämnden i sina tidigare bedömningar under tillståndsperioden i vissa hänseenden gjort påpekanden eller uttryckt önskemål avseende bolagens redovisningsformer. Sammanfattningsvis har nämnden framhållit att bolagen ska redovisa hur samtliga villkor har uppfyllts och att de så långt som möjligt ska ha en gemensam redovisningsform. Nämnden har även angett vad bolagen bör ta fasta på vad gäller resultatmätt, indikatorer och nyckeltal och betonat vikten av att redovisa tidsserier.

I fråga om produktivitetmätt har nämnden uttalat att traditionella mått som är anpassade för exempelvis tillverkningsindustrin – såsom snittkostnad per producerad radio- eller tv-timme – inte är optimala för att visa produktivitet i public service-bolagens verksamheter. Nämnden konstaterar att programföretagen tagit steg för att få fram relevanta nyckeltal vad avser produktivitet och effektivitet. Till dess att bolagen tagit fram egna heltäckande mått på produktivitet utvecklingen bör de dock redovisa snittkostnad per producerad radio- eller tv-timme för olika programkategorier.

2.3.4. Utformningen av granskningsnämndens bedömningar

Granskningsnämnden har även detta år valt att bedöma de tre public service-bolagens redovisningar inom ramen för ett gemensamt beslut. Bedömningarna av om SVT och UR har uppfyllt kraven i regeringens beslut om tillgänglighet till tv-sändningar för personer med funktionsnedsättning sker i separata beslut (beslut 19/01234 och 1235).

3. GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

3.1. Övergripande iakttagelser och slutsatser

Definitioner av centrala begrepp

Granskningsnämnden har tidigare under tillståndsperioden uttalat att centrala begrepp i tillstånds- och anslagsvillkoren inte är definierade och operationaliserade i alla delar. I årets redovisningar har bolagen tagit fram en gemensam definition av vad som utgör ett kommersiellt samarbete, vilket nämnden ser positivt på. Bolagen bör fortsätta arbetet med att ta fram gemensamma definitioner av centrala begrepp.

Mål, mått och indikatorer

Liksom tidigare år fortsätter bolagen att utveckla mått och indikatorer för sina redovisningar. Granskningsnämnden vill även i år understryka betydelsen av att definitionerna av mål och mått är noggrant utformade.

Tidsserier

Granskningsnämnden har tidigare betonat vikten av att redovisa tidsserier och välkomnar att UR i år redovisar fler sådana. Bolagens tidsserier bör spänna över hela tillståndsperioden.

Programkategorier

Trots tidigare påpekanden från granskningsnämndens sida redovisar SVT fortfarande utbudet per programkategori exklusive barn och unga. Eftersom det aktuella villkoret anger att redovisningen ska uttrycka olika programkategoriers andel av den totala sändningstiden, bör SVT redovisa på det sättet.

3.2. Resursförbrukning, kostnadseffektivitet och produktivitet

3.2.1. Nyckeltal för effektivitet

- SR, SVT och UR har i huvudsak uppfyllt kravet att redovisa hur uppdraget har fullgjorts med avseende på nyckeltal som visar effektivitet.

Villkor

SR, SVT och UR ska redovisa och kommentera hur uppdraget fullgjorts med avseende på bland annat volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar effektivitet (punkt 18, 21 respektive 19 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2017 fann granskningsnämnden att SR, SVT och UR i huvudsak hade uppfyllt kravet på att redovisa hur uppdraget fullgjorts med avseende på nyckeltal som visar effektivitet. Bolagen presenterade bland annat resultat från attitydundersökningar som mått på effektivitet. Nämnden framhöll att SVT och UR i kommande redovisningar bör sätta redovisade värden i förhållande till kostnader.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR uppger att effektiviteten följs upp i termer av samhällsvärde och individvärde, med mått för på vilket sätt och hur mycket SR:s utbud används samt hur allmänheten uppfattar företaget och det utbud som tillhandahålls. Effektivitet omfattar också hur större satsningar, utvecklingsarbete och olika former av samarbeten med andra aktörer bidrar till samhället och publiken. De flesta indikatorer som SR redovisar hämtas från en årlig attitydundersökning hos allmänheten som genomförts på uppdrag av SR.

Följande indikatorer för samhälls- och individvärde presenteras i årets redovisning.

	2014	2015	2016	2017	2018
SR har mycket eller ganska stort värde för samhället i stort (%)	86	84	79	78	78
SR har stort eller mycket stort personligt värde (%)	72	69	65	61	63
SR är värt pengarna (%)	73	70	67	65	66

Tabell 1 SR:s indikatorer för samhälls- och individvärde

Bland regelbundna lyssnare anger 91 procent att SR:s värde för samhället är stort. Enligt 86 procent har SR ett stort värde för dem personligen och 82 procent svarar att SR är värt pengarna. SR har i år återgått till att även redovisa resultat ur attitydundersökningen som rör bolagets oberoende och opartiskhet.

Allmänhetens förtroende för SR mäts liksom i fjolårets redovisning med uppgifter ur SOM-undersökningen. Tidigare under tillståndsperioden använde SR i stället resultat ur Medieakademiens förtroendebarmeter. Anledningen till bytet är enligt SR att SOM-undersökningen har längre insamlingstid och löper mindre risk för tillfälliga variationer. Resultaten visar att 71 procent hade högt förtroende för innehållet i SR 2017. SR redovisar fler jämförbara mätvärden än i fjolårets redovisning. Resultatet för 2014 är enligt SR dock inte jämförbart med de andra åren och redovisas inte.

Liksom tidigare år redovisar SR en graf där allmänhetens värdering av olika programkategorier avseende viktighet och betyg sätts i relation till kategoriernas kostnad. SR uppger att det finns stor samstämmighet mellan hur viktiga allmänheten anser att de olika programkategorierna är och vilket betyg de får samt att i princip alla kategorier som har relativt höga kostnader både bedöms vara viktiga och får höga betyg. Detta är enligt SR en indikation på att bolaget allokerar sina resurser på ett effektivt sätt.

Granskningsnämndens bedömning

Vid en sammantagen bedömning har SR i huvudsak uppfyllt villkoret att redovisa nyckeltal som visar effektivitet.

Nämnden vill, liksom vid tidigare granskningar, framhålla att SR bör öka tydligheten genom att klargöra vilken målsättning bolaget har för de nyckeltal som redovisas genom resultat i attitydundersökningar.

Nämnden noterar SR:s invändningar mot Medicakademiens undersökning. En utvärdering av SR:s effektivitet försvåras dock avsevärt om bolagets indikatorer inte går att jämföra över tid. SOM-studien har jämförbara mätvärden för endast tre år under tillståndspanoroden, varav det senaste gäller 2017 och alltså inte det aktuella redovisningsåret.

Grafen över allmänhetens värdering av olika programkategorier och kategoriernas kostnadsförbrukning överensstämmer i årets redovisning med de resultat ur attitydundersökningen som redovisas i en separat tabell. Enligt nämndens mening är grafen en värdefull del av redovisningen eftersom den sätter effektiviteten i relation till förbrukade resurser.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT redovisar liksom föregående år sex nyckeltal för effektivitet: samhällsvärde, individuellt värde, professionell kvalitet, kännedom, räckvidd och användning. För vart och ett redovisas måluppfyllelse, en analys av utvecklingen över tid, skillnader mellan olika grupper och exempel på satsningar under året. Resultaten redovisas till viss del grafiskt. Nämnden noterar att skalan på y-axeln i figur 3.1.2 skiljer sig från de andra figurerna.

SVT uppger att verksamheten givetvis ska bedömas i förhållande till sin kostnad men att detta inte nödvändigtvis betyder att SVT mål är av ett sådant slag att de går att sätta som en funktion av ekonomin. Exempelvis är det inte relevant att mäta andel med högt förtroende per krona. Den ekonomiska effektiviteten bör därför enligt bolaget bedömas i två led. Det första ledet är att målen för genomslag och värde sätts i relation till det utbud som SVT tillhandahåller. Den ekonomiska effektiviteten bedöms därefter i ett andra led genom att utbudet sätts i förhållande till ekonomin, det vill säga i den del av redovisningen som beskriver produktivitetmått och rationaliseringar.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har i huvudsak uppfyllt villkoret att redovisa nyckeltal som visar effektivitet.

Granskningsnämnden kan i och för sig i princip godta SVT:s resonemang om hur effektiviteten kan bedömas genom att nyckeltalen för effektivitet sätts i relation till utbudet, som i sin tur relateras till produktivitetmått och rationaliseringar. Ett sådant resonemang förutsätter emellertid samtidigt att de båda leden presenteras med lämpliga nyckeltal och mätvärden och att SVT analyserar den ekonomiska effektiviteten. Eftersom en sådan analys inte finns i redovisningen finner nämnden att SVT inte satt effektivitetsnyckeltalen i relation till bolagets kostnader, något som efterfrågats under flera års tid.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

UR redovisar ett eller flera effektmål och resultat under var och en av rubrikerna Mångfald och spegling, Relevans och användbarhet samt Tillgänglighet och sökbarhet. Målen ska vara uppfyllda vid utgången av 2019. Utöver effektmålen kartläggs även lärares och allmänhetens uppfattning av UR:s samhälls- och individvärde.

UR uppger att bolaget arbetat med att ta fram en metod för att beskriva vilken lärande-effekt enskilda program har. Metoden är inte tänkt att aggregeras och användas på företagsnivå utan för att driva utveckling och kvalitet i enskilda produktioner. Metoden förväntas dock på lång sikt ha en positiv påverkan på de övergripande effektmålen. För att få fram ett mått på lärandeeffekt har UR kombinerat de två kriterierna användning och lärande. Enligt UR har testet av metoden pekat på ett antal svårigheter som måste lösas för att måttet ska bli mer pålitligt. Varje produktion har olika förväntningar på var och hur programmen används. Bland annat kan användningssiffrorna behöva vikts. Metoden kommer att implementeras i programprojekten som före sändning sätter mål för lärandeeffekten som sedan kan mätas och utvärderas.

Enligt UR ska lärandeeffekten utgöra ett index. Liksom föregående år noterar nämnden att UR inte redovisar något basvärde – vanligtvis 100 – som andra värden indexeras mot, vilket är den gängse utformningen av ett index.

Granskningsnämndens bedömning

UR har i huvudsak uppfyllt villkoret att redovisa nyckeltal som visar effektivitet.

Granskningsnämnden ser positivt på att UR under året fortsatt arbetet med ett mått som beräknar lärandeeffekten hos enskilda program. Liksom tidigare anser nämnden att UR utifrån detta mått, i tillägg till redan presenterade mål och nyckeltal, på aggregerad nivå skulle kunna redovisa hur stor andel av alla programprojekt som nått sina uppsatta mål för lärandeeffekten. UR skulle även kunna formulera ett övergripande mål för denna andel och på så sätt kunna redovisa ett värdefullt nyckeltal som går att jämföra över tid. Vidare bör UR i kommande redovisningar sätta redovisade effektivitetsnyckeltal i relation till bolagets kostnader, vilket nämnden framhållit även tidigare år.

3.2.2. Nyckeltal för produktivitet

- SR och SVT har endast delvis uppfyllt villkoret att redovisa nyckeltal som visar produktivitet.
- UR har uppfyllt villkoret.

Villkor

SR, SVT och UR ska redovisa och kommentera hur uppdraget fullgjorts med avseende på bland annat volym, kostnader och intäkter samt nyckeltal som visar produktivitet (punkt 18, 21 respektive 19 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2017 fann granskningsnämnden att SR och SVT endast delvis uppfyllt kravet på att redovisa hur uppdraget fullgjorts med avseende på nyckeltal som visar produktivitet. UR hade uppfyllt kravet. Nämnden ansåg att SR och SVT i kommande redovisningar borde presentera nyckeltal för produktivitet som även tar hänsyn till effekten av en ökad fördelning av medel till programproduktionen.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR uppger att produktivitet handlar om att använda resurserna på bästa sätt genom att höja kvaliteten på och tillgängligheten till det som SR producerar och att möta publikens behov, inte om att producera större mängder ljud eller minska resurserna. SR har formulerat produktivetsmått för att ge organisationen förutsättningar och förmåga till kvalitetshöjning och ständig utveckling. Det är enligt SR nödvändigt för att möta publikens ändrade lyssningsvanor i en alltmer digital medievärld. SR bedömer produktiviteten genom följande områden:

- resurser för programproduktion
- resurser för utveckling
- upphandlingsgrad
- övriga produktivetsförbättringar och rationaliseringar
- koncernsamarbeten.

SR redovisar att 63,3 procent av bolagets resurser gick till programproduktion under 2018, jämfört med 64,6 procent under 2017.

Ett av produktivetsmått handlar om SR:s upphandlingsgrad på sina inköp. SR väntar sig en kostnadsreduktion på cirka tio procent vid bibehållen eller stärkt kvalitet till följd av offentliga upphandlingar. Målsättningen är att hålla en upphandlingsgrad på minst 80 procent. SR:s upphandlingsgrad 2018 var 90 procent.

I likhet med tidigare år redovisar SR även övriga produktivetsförbättringar och rationaliseringar samt koncernsamarbeten. Nämnden konstaterar att det under dessa rubriker inte presenteras några specifika mått på produktivitet.

Granskningsnämndens bedömning

SR har endast delvis uppfyllt villkoret att redovisa nyckeltal som visar produktivitet.

Av redovisningen framgår inte tillräckligt tydligt på vilket sätt indikatorn resurser för programproduktion kan anses visa på bolagets produktivitet. Som granskningsnämnden tidigare påpekat bör SR också tydliggöra vilket mål som gäller för den ökade fördelningen till programproduktionen.

I fråga om måttet resurser för utveckling redovisar SR inte några mätvärden, vilket är en klar brist i redovisningen. Angående produktivetsmåttet upphandlingsgrad anser nämnden, liksom tidigare år, att SR har presenterat ett nyckeltal som ger tydliga indikationer på produktiviteten med avseende på upphandlingsförfarandet.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT redovisar följande punkter som bolagets viktigaste mål och mått på produktivetsförbättringar:

- återkommande program, förutom nyhetsprogram, medges ingen kostnadsökning mellan åren
- andelen medel till program ska öka på lång sikt
- rationaliseringsåtgärder i programproduktionen
- effektiviseringar i administration och distribution
- andelen upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling ska öka
- koncernsamarbeten.

Enligt SVT handlar produktivitet inte om att öka antal sända timmar utan om att mer pengar ska gå till programmen. Det ekonomiska målet är programbudget per avgiftskrona och inte antal timmar per avgiftskrona. SVT uppger att bolaget över tid klarat av att öka andelen medel till innehåll trots kostnadsökningar för bland annat digital distribution. Under 2018 ökade andelen medel till program med en procentenhet jämfört med 2017 till totalt 75 procent.

Syftet med målet att andelen medel till program ska öka är enligt SVT att uppnå en högre effektivitet, det vill säga öka publikens upplevda värde eller användning av verksamheten. I kompletterande svar uppger SVT att en ökad andel medel för program ökar sannolikheten för förbättrad kvalitet och därmed också ökar upplevt samhällsvärde och individuellt värde, trots att det ibland finns andra faktorer som kan påverka i vilken grad publiken upplever ökat värde. Programbudgetsandel är ett internationellt använt mått i public service-företag och används i en eller annan form av de flesta tv-bolag. Det finns enligt SVT flera skäl för detta. Inte minst handlar det om att begränsa strukturkostnader orsakade av alltför låg beläggning av fasta resurser. Programbudgeten är ett relevant mått eftersom den mäter den aktiva resursen i företaget. För sig självt är måttet otillräckligt men kompletteras enligt SVT i redovisningen av rationaliseringsåtgärder i programproduktionen och effektiviseringar i administration och distribution.

Ett annat av SVT:s produktivetsmål avser andelen upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling. SVT uppger att detta är ett centralt nyckeltal och att inköpsandelen under 2018 hamnade på 91 procent, jämfört med 92 procent under 2017. Målsättningen är att andelen ska öka under tillståndsperioden, vilket SVT uppger att den gjort.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har endast delvis uppfyllt villkoret att redovisa nyckeltal som visar produktivitet.

SVT redovisar vad bolaget anser utgör mål och mått på produktivetsförbättringar, varav endast två kan anses vara faktiska produktivetsmått för vilka bolaget redovisar resultat som går att jämföra med tidigare års utfall. När det gäller andel medel till program har granskningsnämnden vid upprepade tillfällen framfört att nyckeltalet bygger på antagandet att omfördelningen per automatik ger ett mervärde. SVT redovisar inget nyckeltal som mäter effekten av omfördelningen. SVT bör utveckla redovisningen på denna punkt, vilket nämnden påpekat även tidigare år.

Vad gäller nyckeltalen medel till program och upphandling bör SVT redovisa resultaten för alla tidigare år i tillståndsperioden för att de ska vara möjliga att jämföra över tid.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

UR har liksom tidigare år valt att inte redovisa snittkostnad per producerad eller sänd timme. Sådana traditionella produktivetsmått tar inte hänsyn till en för UR mycket viktig kvalitetsfaktor, nämligen hur länge en produktion kan användas – dess hållbarhet. UR använder därför ett produktivetsmått som inkluderar hållbarhet, utgår från utbildningsuppdraget och speglar hur effektivt utbudet har producerats i förhållande till kostnaderna. Måttet redovisas fördelat på utbildningsområde för radio respektive tv. UR uppger att måttet ger en mer rättvisande jämförelse av kostnader per utbildningsområde.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt villkoret att redovisa nyckeltal som visar produktiviteten.

Liksom föregående år redovisar UR produktivitet per utbildningsområde för radio respektive tv mått som hållbarhetsjusterad kostnad per producerad timme. UR bör i nästa års redovisning analysera utfallet och produktivetsutvecklingen över tid. Som en del i detta bör UR tydliggöra vad bolaget i sammanhanget anser är en god eller dålig produktivitet. Granskningsnämnden noterar att UR:s produktivetsmått fluktuerar kraftigt från år till år i vissa utbildningskategorier. UR bör analysera och kommentera detta, vilket nämnden påpekat även föregående år.

3.2.3. Åtgärder för ökad effektivitet och produktivitet

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet.

Villkor

Programföretagen ska kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Ett led i detta är att söka nya samarbetsområden med de övriga två programföretagen (punkt 1 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I sin bedömning avseende 2017 fann granskningsnämnden att SR, SVT och UR hade uppfyllt kravet att kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Nämnden uttalade att bolagen bör presentera utvecklingen av effektiviteten och produktiviteten för att tydliggöra effekterna av de åtgärder som vidtagits. Angående UR noterade nämnden att bolagets övriga kostnader hade ökat för varje år i tillståndspe-rioden samtidigt som resurser till programproduktion minskat. Nämnden uttalade att den noga skulle följa utvecklingen i kommande redovisning.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR uppger att bolaget kan uppnå både ökad produktivitet och effektivitet genom att sträva mot de strategiska målen i SR:s styrmodell. Enligt SR arbetar hela bolaget ständigt med prioriteringar för att kunna genomföra nya satsningar.

Under 2018 har SR arbetat med att implementera strategier för produktion, studiolokaler, fordon och utrustning för att öka produktiviteten och sänka kostnadsnivån för olika tekniska resurser. Det ekonomiska handlingsutrymme som frigjorts genom effektiviseringar av verksamheten de senaste åren har enligt SR möjliggjort flera stora satsningar. Exempel på åtgärder som frigjort resurser är förändringar av produktionsfordonen, standardisering av distribution och ny teknik samt minskat behov av studiolokaler.

Med syfte att öka kvaliteten på utbudet genomförde SR under 2018 satsningar på ökad användning av sociala medier och på att underlätta förflyttningen till digitala distributionsplattformar. En konsekvens var att verksamheten effektiviserades med kostnadsminskningar som följd. Bolaget har gjort satsningar på ökad effektivitet, bland annat olika digitala satsningar, personalförstärkningar, fler granskningar och mer undersökande journalistik i P4 samt fler utrikeskorrespondenter.

SVT beskriver de insatser som gjorts för att uppfylla målen kring värde och genomslag och därmed öka effektiviteten. SVT redogör för interna utbildningar för att säkerställa god nyhetsbevakning i samband med valet, åtgärder för ökad tillgänglighet och utveckling av SVT Play. SVT redogör också för åtgärder för ökad produktivitet, exempelvis ökad användning av distansproduktion, ett mer automatiserat produktionsätt för vissa program och effektiviseringar inom administration och distribution.

UR uppger att bolaget under 2017 genomförde en omfattande omorganisation för att möta de krav som digitaliseringen och den nya användarlogiken ställer på organisation och arbetssätt. Bland annat har UR gått från avdelningsekonomi till projektekonomi. Arbetet har fortsatt under 2018 med justeringar för att skapa en flexiblare struktur som snabbare kan anpassas till nya behov. UR beskriver även de investeringar som gjorts under året. UR redovisar sina kostnader enligt tabellen nedan.

	2014	2015	2016	2017	2018
Programproduktion radio och tv	292,2	282,1	289,3	247,4	348,8
Ped. utvecklings- och kontaktarbete	13,1	10,4	9,6	4,9	3,5
Distribution	2,6	3	2,8	3,1	2,8
Övriga kostnader	65,4	76,5	92,8	132,9	91
Summa	360,2	361,6	384,9	383,4	442,6

Tabell 2 UR:s kostnader 2014–2018 (mkr)

Det kan noteras att medel till programproduktion ökat mellan 2017 och 2018 samtidigt som övriga kostnader minskat.

Alla bolag redogör också för koncerngemensamma samarbeten sinsemellan. SVT uppger att bolaget under 2018 slöt 13 större gemensamma upphandlingar med de andra public service-bolagen. Bolagen samlokaliserar och samnyttjar lokaler i de fall det är möjligt och rationellt och har även samarbetat kring program.

Granskningsnämndens bedömning

SR och SVT har uppfyllt kravet att kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet, trots att de endast delvis redovisar nyckeltal som visar produktivitet. UR har uppfyllt kravet. I kommande redovisningar bör SVT, som granskningsnämnden tidigare påpekat, tydliggöra effekterna av de åtgärder som vidtagits.

3.2.4. Resursförbrukning per programkategori

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att redovisa resursförbrukningen för respektive programkategori.

Villkor

SR, SVT och UR ska i sina public service-redovisningar uttrycka resursförbrukningen för respektive programkategori (punkt 18, 21 respektive 19 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I sina bedömningar av SR:s och UR:s redovisningar för 2016 och 2017 fann granskningsnämnden att bolagen hade uppfyllt kravet på att redovisa resursförbrukningen för respektive programkategori. I bedömningen av SVT:s redovisning för 2017 konstaterade nämnden att SVT uppfyllt kravet men påpekade att SVT i 2018 års redovisning bör redovisa de totala kostnaderna exklusive sidoverksamheten fördelade på varje kategori.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR redovisar bolagets kostnader respektive kostnadsandelar per programkategori i två tabeller som också visar utvecklingen över tid.

SVT redovisar den totala kostnaden *exklusive* sidoverksamheten fördelad per programkategori, både som andelar och i kronor mellan 2014 och 2018. SVT uppger att verksamhetskostnaden 2017 uppgick till drygt 4,8 miljarder kronor. Av dessa utgjorde programkostnader drygt 3,6 miljarder, distributionskostnader knappt 220 miljoner, övriga kostnader 944 miljoner och sidoverksamhetens kostnader knappt 48 miljoner kronor. SVT ser inte någon naturlig fördelning av distributionskostnader och övriga kostnader på programmen, utan fördelar dessa proportionellt mot programkostnaden.

UR redovisar kostnader på totalt knappt 443 miljoner kronor under 2018, av vilka programproduktion utgjorde knappt 79 procent. UR redovisar kostnaderna för varje utbildningsområde i procent respektive kronor mellan 2014 och 2018. Nämnden noterar att det i tabellerna anges att kostnaderna redovisas i miljontals kronor när det i själva verket bör röra sig om procent respektive tusental.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att redovisa resursförbrukningen för respektive programkategori.

3.2.5. Kärnverksamhet och kompletterande verksamhet

- Utifrån sina egna definitioner har SR, SVT och UR uppfyllt kravet på att särskilja vad som är kärnverksamhet och vad som är kompletterande verksamhet.
- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att den kompletterande verksamheten ska utgå från och ha en tydlig koppling till kärnverksamheten och kravet på att upprätthålla en god balans i omfattningen mellan dessa verksamheter.

Villkor

För samtliga programföretag gäller att medlen ska användas för företagets kärnverksamhet, det vill säga att producera och sända radio- och tv-program till allmänheten. Medlen ska också i förekommande fall användas till kompletterande verksamhet, det vill säga verksamhet som syftar till att utveckla och stödja kärnverksamheten och förbättra möjligheterna för allmänheten att tillgodogöra sig denna (punkt 2 i anslagsvillkoren).

SR, SVT och UR ska särskilja vad som är att betrakta som kärnverksamhet och kompletterande verksamhet och upprätthålla en god balans i omfattningen mellan dessa verksamheter. Den kompletterande verksamheten ska utgå från och ha en tydlig koppling till kärnverksamheten (punkt 8, 10 respektive 10 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I tidigare bedömningar har granskningsnämnden redogjort för varför den inte delar bolagens tolkning av vad som utgör kärnverksamhet. Att tillhandahålla program på tider som användaren bestämmer kan enligt nämndens mening inte anses vara vad som i anslagsvillkoren avses med att sända program.

Eftersom det är programföretagen som inom ramen för sitt redaktionella oberoende själva ska avgöra vad som utgör kärnverksamhet respektive kompletterande verksamhet, har nämnden tidigare år valt att bedöma uppfyllelsen utifrån bolagens egna definitioner. Mot den bakgrunden fann nämnden i bedömningen av 2016 och 2017 års redovisningar att SR, SVT och UR hade uppfyllt kraven.

Uppfyllelse

Redovisningarna

I likhet med tidigare år i tillståndsperioden uppger SR och SVT att följande verksamheter är att anse som en del av kärnverksamheten:

- sändningar av hela kanaler i marknätet och på webben, antingen simultant med marksändning eller i webbexklusiva kanaler
- play-tjänster eller liknande där sända program finns tillgängliga on demand
- exklusiva program som finns tillgängliga on demand
- direktsändningar över internet av enstaka evenemang.

SR redovisar text och bild på webben, sociala medier, konsertverksamheten i Berwaldhallen, den tryckta julkalendern samt spel för barn som kompletterande verksamhet och

beskriver kortfattat varje verksamhet och hur den relaterar till kärnverksamheten. Med den beskrivningen anser sig SR ha lämnat en så fullständig redogörelse för sin kompletterande verksamhet som möjligt. Enligt SR är den kompletterande verksamheten i praktiken ofta så sammanvävd med radioproduktionen att den inte går att särredovisa i absoluta tal. SR betonar att det är ljudet som står i centrum för utbudet.

Att det ska råda god balans mellan verksamheterna tolkar SR som att kärnverksamheten inte ska försämrats på grund av den kompletterande verksamheten. Enligt SR kan obalans uppstå om kärnverksamhetens kvalitet upplevs sjunka som en följd av att för mycket resurser läggs på kompletterande verksamhet. SR kan inte se några tecken på att så skulle vara fallet – tvärtom upplevs kvaliteten i kärnverksamheten öka genom den kompletterande verksamheten. Obalans råder om publiken tydligt anser att den kompletterande verksamheten bör begränsas eller få mindre resurser och SR:s förtroende därmed löper risk för att skadas. På det sätt som media konsumeras i dag finns enligt SR snarare en risk för att publiken skulle uppleva det som en allvarlig brist om SR inte skulle tillhandahålla text och bild på webben och finnas på sociala medier.

SVT redovisar den kompletterande verksamheten utifrån bolagets huvudsakliga publiceringsplattformar, nämligen webbplatsen svt.se, SVT Text, tillgänglighetstjänster, sociala medier samt produkter såsom julkalendern och allsångshäftet. SVT beskriver kortfattat syftet med verksamheterna, exempelvis att tillgänglighetstjänsterna har som uppgift att underlätta för allmänheten att ta del av kärnverksamheten. SVT uppger att all kompletterande verksamhet är kopplad till SVT:s program.

SVT uppger att balans råder om en verksamhet inte tillåts bli alltför dominerande. Kravet på balans ska enligt SVT ses mot de resonemang som fördes inför införandet av villkoret och till stor del handlade om att upprätthålla förtroendet för verksamheten. SVT anser att det inte råder någon obalans mellan kärn- och kompletterande verksamhet. Som stöd anges bland annat mätbara uppgifter såsom marknätets täckning, tillgången till bredband i svenska hushåll och resultat i attitydundersökningar.

UR uppger att följande ingår i bolagets kärnverksamhet:

- produktion av program
- sändningar av program i marknätet
- sändningar av program online
- olika play-tjänster där program som tidigare sänts i marknätet eller online finns tillgängliga on demand.

Den kompletterande verksamheten består enligt UR dels av pedagogiskt stödmaterial, dels av text, ljud och bild som har koppling till och stödjer programmets användning. Enligt UR är det näst intill omöjligt att identifiera och särredovisa kostnader för den kompletterande verksamheten. Den huvudsakliga verksamheten är dock kärnverksamhet och balansen är god.

Granskningsnämndens bedömning

Liksom föregående år delar granskningsnämnden inte bolagens tolkning av vad som utgör kärnverksamhet i anslagsvilkorens mening. Utifrån sina egna definitioner och uppgifter har SR, SVT och UR dock uppfyllt kravet på att särskilja vad som är att betrakta som kärnverksamhet respektive kompletterande verksamhet. Genom att redogöra för en enligt bolagen heltäckande bild av verksamheterna har de uppfyllt villkoret.

SR, SVT och UR har även uppfyllt kravet på att den kompletterande verksamheten ska utgå från och ha en tydlig koppling till kärnverksamheten samt kravet på att upprätthålla en god balans i omfattningen mellan dessa.

3.2.6. Decentralisering av organisationen

- SR och SVT har visat att de uppfyllt kravet på att ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå.

Villkor

SR och SVT ska ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå. Den lokala och regionala organisationen ska ges tillräckliga resurser för att effektivt kunna spegla respektive områdes särprägel och egenart. Organisationen ska utformas med syfte att möjliggöra hög närvaro av personer ute i landet med kunskap om och förankring i de olika regionerna (punkt 12 respektive 13 i anslagsvilkoren).

Tidigare bedömning

I sin bedömning av SR:s och SVT:s redovisningar för 2014 fann granskningsnämnden att SR och SVT endast delvis hade visat att bolagen hade uppfyllt kravet på att ha en decentraliserad organisation. Följande år hade bolagen i huvudsak visat att de uppfyllt kravet. Nämnden uttalade då att bolagens mått på decentraliseringsgrad, för att ytterligare tydliggöra att villkoret uppfyllts, i kommande redovisningar bör utvecklas. I bedömningarna för 2016 och 2017 ansåg nämnden att SR och SVT uppfyllt kravet.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR:s programproduktion är indelad i sex geografiska områden. Den lokala organisationen utgörs av 25 lokala P4-kanaler, Sameradion i Kiruna, Meänraatio i Pajala, Luleå och Övertorneå, medarbetare från Sisuradio på 13 orter, P3 Din Gata i Malmö samt P5 STHLM och P6 i Stockholm. De lokala P4-kanalernas resurser för programproduktion består i genomsnitt av cirka 20 redaktionella medarbetare. Under 2018 har lokalkanalernas bemanning förstärkts med 13 tjänster.

Ett antal redaktioner utanför Stockholm producerar tillsammans med produktionsbolag utanför Stockholm 55 procent av allmänproduktionen i rikskanalerna. Utöver de redaktionella resurserna finns infrastruktur för att kunna producera och sända lokalt över hela landet. Ungefär hälften av den programproducerande personalen är stationerad på

50 orter utanför Stockholm. Organisationen speglar enligt SR respektive områdes särprägel och egenart. Som ett tecken på den lokala närvaron och förankringen uppger SR att människor hörs vid cirka 200 000 tillfällen i de lokala kanalerna under ett år. SR redovisar även antal anställda per ort.

För att skapa goda förutsättningar att spegla hela landet har SVT en organisatorisk strategi som bygger på följande fem delar:

- delegerad beslutsmakt över innehåll
- fast närvaro på 34 orter
- hög andel anställda i den decentraliserade organisationen
- stor möjlighet till lokal närvaro genom flexibilitet i programplaneringen
- säkerställande av tillräckliga resurser för speglingsuppdraget.

De senaste åren har SVT ökat sin närvaro i landet och stärkt sin förmåga att kunna spegla respektive områdes särprägel och egenart. Det mest relevanta kriteriet för uppfyllelsen av kravet är enligt SVT om programbudgetarna är så pass stora att SVT förmår uppfylla sitt uppdrag. Detta ska säkerställas inom ramen för programplaneringen. Den regionala verksamheten utgör omkring hälften av kostnaderna i nyhetsverksamheten.

SVT redovisar antal anställda per ort och organisationsform. Av redovisningen framgår att 1 330 anställda tillhörde den decentraliserade, 487 den centraliserade och 552 den gemensamma organisationen.

Granskningsnämndens bedömning

SR och SVT har visat att de uppfyllt kravet på att ha en decentraliserad organisation som skapar goda förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå.

3.3. Sidoverksamheter

3.3.1. Sidoverksamheter ska bära sina kostnader och bedrivs konkurrensneutralt

- SR har uppfyllt kravet på att sidoverksamheterna ska bära sina egna kostnader och bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt.
- SVT har inte uppfyllt kravet på att sidoverksamheterna ska bära sina egna kostnader.
- UR redovisar att bolaget inte bedrivit någon sidoverksamhet.

Villkor

Sidoverksamheter till programföretagens sändningsverksamhet ska bära sina egna kostnader och i övrigt bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Sidoverksamheter ska redovisas som egna resultatområden. Det ska finnas en resultaträkning och, om god redovisningssed så kräver, en balansräkning för dessa verksamheter. Redovisningen ska ingå som en del av årsredovisningen som granskas av företagets revisorer (punkt 3 i anslagsvillkoren).

Det framgår även i de särskilda redovisningsvillkoren att SR, SVT och UR särskilt ska redogöra för eventuella sidoverksamheter som företagen har bedrivit (punkt 18, 21 respektive 19 i anslagsvillkoren).

I prop. 2012/13:164 uttalar regeringen följande.

[Public service-kommittén] pekar på att uppgifter om kostnader som sidoverksamheterna medfört i förekommande fall endast redovisas övergripande i programföretagens public service-redovisningar. Enligt kommittén måste det vara möjligt att utifrån det underlag som lämnas i redovisningarna ta ställning till om programföretaget uppfyllt kravet på att sidoverksamheter ska bedrivas konkurrensneutralt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. Regeringen delar den bedömningen och anser, i likhet med kommittén, att programföretagens sidoverksamheter bör redovisas mer öppet och tydligt.

Tidigare bedömning

I redovisningen för 2016 uppvisade SVT negativa resultat för fastighetsuthyrning och SVT World för varje år mellan 2014 och 2016. Granskningsnämnden uttalade att enbart det faktum att en sidoverksamhet gått med förlust ett år inte behöver innebära att den inte burit sina egna kostnader. Nämnden fann dock att varken SR eller SVT hade uppfyllt kraven. I bedömningen för 2017 fann nämnden att SR hade uppfyllt kravet på att sidoverksamheten ska bära sina egna kostnader. SVT hade inte uppfyllt kravet på att sidoverksamheter ska bära sina egna kostnader eftersom bolagets fastighetsuthyrning uppvisade negativt resultat. Enligt nämndens mening redovisade SVT på ett sådant sätt att det vore möjligt att kostnaderna för en eller flera sidoverksamheter bars av ett positivt resultat i andra sidoverksamheter, vilket kunde indikera att verksamheterna inte bedrivits konkurrensneutralt.

UR har tidigare år uppgett att bolaget inte bedrivit någon sidoverksamhet.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR redovisar att bolaget bedrivit en mycket begränsad sidoverksamhet som utgår från sändningstillståndet, inte finansieras med mottagaravgifter och bedrivs på ett konkurrensneutralt sätt. SR delar in sidoverksamheten i följande delar:

- den fristående avdelningen SR Media Development Office (MDO) som arbetar med medieprojekt i utvecklingsländer
- uthyrning av konserthuset Berwaldhallen
- uthyrning av musikstudior i Radiohuset
- programförsäljning till privatpersoner och externa aktörer.

SR redovisar intäkter och kostnader för respektive sidoverksamhet. Ingen av verksamheterna uppvisade negativt resultat under 2018. Sammantaget var resultatet 1,7 miljoner kronor. SR presenterar även ackumulerade resultat för sidoverksamheter för perioden 2009–2018. Totalt visar de under perioden ett resultat på 0,3 miljoner kronor. Det ackumulerade resultatet är positivt för MDO, Berwaldhallens lokaluthyrning och uthyrning

av musikstudior, men negativt för programförsäljningen. SR uppger att programförsäljningen i samband med en omstrukturering 2016 belastades med engångskostnader men efter det har genererat överskott.

Vad gäller prissättning uppger SR att sidoverksamheten bedrivs inom konkurrensutsatta och väl fungerande områden där prisbilderna är kända. En konsultfirma analyserade 2014 de priser som används vid uthyrning av Berwaldhallen. Prisnivåerna upplevdes ligga i nivå med andra konsertlokaler. Vad gäller studiorna i Radiohuset ligger priserna lägre än större repetitionslokaler men högre än mindre repetitions- och inspelningslokaler. MDO bedriver konsult- och utbildningsarbete på medieområdet och finansieras huvudsakligen av biståndsgivare. Vanligen genomförs upphandling vilket innebär att priset sätts i konkurrens med andra aktörer på samma marknad. SR beskriver också hur prissättningen går till vid försäljning av programkopior.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kravet på att sidoverksamheter ska bära sina egna kostnader.

Sidoverksamheterna uppvisade positiva resultat under 2018 och även under perioden 2009–2018. Under innevarande tillståndperiod är resultatet negativt, med en förlust på omkring 1,7 miljoner kronor. Vid periodens slut kommer nämnden att kunna uttala sig om ifall sidoverksamheten burit sina egna kostnader sett till hela tillståndperioden.

Det finns inte något i SR:s redovisning som tyder på att bolaget inte bedrivit sidoverksamheterna på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till andra företag som tillhandahåller motsvarande tjänster. SR har därmed uppfyllt kravet.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT uppger att syftet med företagets sidoverksamheter generellt kan sägas vara att erbjuda och utnyttja rättigheter, resurser och goodwill. SVT redovisar intäkter, kostnader och gemensamt påslag för följande sidoverksamheter:

- uthyrning av produktionsresurser
- fastighetsuthyrning
- försäljning av hela tv-program
- försäljning av rättigheter
- arkivförsäljning
- uthyrning av rekvisita och kostym.

Sidoverksamheterna gav sammantaget ett överskott på 13,9 miljoner kronor 2018, vilket är en markant ökning jämfört med tidigare år. Fastighetsuthyrningen är den enda sidoverksamhet som inte burit sina egna kostnader med en förlust på 0,9 miljoner, att jämföra med en förlust på fyra miljoner 2017. SVT uppger att bolaget under sommaren 2018 kunde lämna sina lokaler i Värtahamnen i Stockholm, som SVT under flera år hyrt ut eftersom de inte nyttjats i den egna verksamheten. Marknadspriset för uthyrningen

har varit lägre än när SVT skrev kontraktet. Om ingen uthyrning hade skett skulle den övriga verksamheten drabbats av hela hyreskostnaden, vilket skulle kunna anses bryta mot målen om god effektivitet i verksamheten.

Inom sidoverksamheterna finns väl etablerade priser för produkter motsvarande de som SVT tillhandahåller. SVT utgår från dessa vid prissättningen. SVT:s del av marknaderna är så liten att SVT inte är prispåverkande. För enstaka tjänster finns inte samma etablerade modeller. Exempelvis har SVT Nordens största renodlade tv-studio. SVT tillämpar där ett pris som ligger i relation till de priser som sätts för närliggande verksamheter. Marknadsmässigheten säkras även genom att SVT alltid kräver kostnadstäckning plus ett påslag. Ett belägg för att SVT:s priser är marknadsmässiga är att det inte är ovanligt att SVT förlorar offerter just på grund av prissättningen. Det har inte förekommit någon kritik från media eller allmänheten som ger SVT anledning att tro att bolagets förtroende har minskat till följd av sidoverksamheten.

Granskningsnämndens bedömning

SVT:s fastighetsuthyrning har, liksom tidigare år i tillståndsperioden, gått med förlust också under 2018. Granskningsnämnden kan därför inte, oavsett de skäl till varför verksamheten gått med förlust som SVT redogör för, komma till någon annan bedömning än att SVT inte uppfyllt kravet på att sidoverksamheter ska bära sina egna kostnader. Nämnden noterar att SVT avslutade uthyrningsverksamheten under 2018 och att förlusten på 0,9 miljoner kronor var mindre än tidigare år.

Uppfyllelse – UR

UR har enligt redovisningen inte bedrivit någon sidoverksamhet under 2018.

3.3.2. Sidoverksamheternas omfattning och karaktär

- SR och SVT har uppfyllt kravet på att sidoverksamheter inte ska ges en sådan omfattning eller vara av sådan karaktär att de kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten eller skada förtroendet för radio och tv i allmänhetens tjänst.
- UR redovisar att bolaget inte bedrivit någon sidoverksamhet.

Villkor

För SR, SVT och UR gäller att företagens sidoverksamheter inte ska ges en sådan omfattning eller vara av sådan karaktär att de kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten eller skada förtroendet för radio och tv i allmänhetens tjänst (punkt 8, 10 respektive 10 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I bedömningen av redovisningar för 2016 och 2017 fann granskningsnämnden att SR och SVT hade uppfyllt kravet. UR redovisade att ingen sidoverksamhet hade bedrivits.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR redogör för omfattningen av sidoverksamheten och uppger att kostnaderna 2018 utgjorde 0,4 procent av SR:s totala kostnader. SVT uppger att sidoverksamheternas kostnader 2018 uppgick till 37,4 miljoner kronor. UR redovisar att bolaget inte bedrivit någon sidoverksamhet under 2018.

Granskningsnämndens bedömning

Det finns inte något i SR:s eller SVT:s redovisningar som tyder på att bolagens sidoverksamheter har getts en sådan omfattning eller varit av sådan karaktär att de kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten eller skada förtroendet för radio och tv i allmänhetens tjänst. Bolagen har uppfyllt kravet.

3.3.3. Tillgängliggörande av sändningar utanför Sverige

- SVT har uppfyllt kravet på att den verksamhet som tillgängliggör sändningar utanför Sverige ska bära sina egna kostnader.
- UR redovisar att bolaget inte tillgängliggjort några sändningar utanför Sverige.

Villkor

För SVT och UR gäller att bolagens sändningar riktade till Sverige ska kunna tas emot av allmänheten utan villkor om särskild betalning utöver erlagd radio- och tv-avgift. Till den del sändningarna görs tillgängliga utanför Sverige ska verksamheten bära sina egna kostnader (punkt 8 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I sin bedömning av SVT:s redovisningar för 2015 och 2016 fann granskningsnämnden att SVT inte hade uppfyllt kravet på att den verksamhet som tillgängliggör sändningar utanför Sverige ska bära sina egna kostnader. I redovisningen för 2017 framgick att SVT World för första gången under tillståndsperioden burit sina kostnader och i kompletterande svar uppgav SVT att bolaget inte haft några särskilda sändningar till utlandet över internet. De sändningar som ändå kunde tas emot i utlandet via internet skulle, enligt SVT, snarast ses som spill. Nämnden konstaterade att SVT haft ytterligare kostnader för att tillgängliggöra sändningar utomlands men i huvudsak fick anses ha uppfyllt kravet.

I sina redovisningar för 2015, 2016 och 2017 uppgav UR att bolaget inte bedrivit någon verksamhet för att tillgängliggöra sändningar utanför Sverige.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SVT redovisar att bolaget inte haft några särskilda kostnader för sändningar till utlandet. I kompletterande svar uppger SVT att det finns enstaka livesändningar av nyheter som över internet går att nå från utlandet. Kostnaden för detta är enligt SVT försumbar och uppgår till mindre än 100 000 kronor. SVT anser att villkoret helt tar sikte på sändningarna av SVT World, som sedan ett par år är avslutade. Enligt SVT saknas det grund för

att anta att skrivningen ska tolkas så vitt som att SVT ska vara förbjudet att utan införande av betalvägg tillgängliggöra avgörande nyheter över internet.

UR uppger i kompletterande svar att bolaget under 2018 inte tillgängliggjort några sändningar utanför Sverige. UR har inte heller haft några kostnader för verksamhet som tillgängliggör sändningar utanför Sverige via UR Play eller internet i övrigt.

Granskningsnämndens bedömning

Det kan konstateras att SVT under 2018 har haft kostnader för sändningar som gjorts tillgängliga utomlands. Med utgångspunkt i SVT:s egen tolkning av vilka sändningar som ska omfattas av villkoret får bolaget dock anses ha uppfyllt kravet på att den verksamhet som tillgängliggör sändningar utanför Sverige ska bära sina egna kostnader.

UR bör nästa år direkt i redovisningen ange om bolaget uppfyllt villkoret.

3.4. Övriga särskilda redovisningsvillkor

3.4.1. Intäkter vid sidan av avgiftsmedel

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för intäkter vid sidan av avgiftsmedel.

Villkor

SR, SVT och UR ska särskilt redogöra för företagets intäkter vid sidan av avgiftsmedel (punkt 18, 21 respektive 19 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I sina tidigare bedömningar under tillståndspanoroden fann granskningsnämnden att bolagen uppfyllt kravet att särskilt redogöra för intäkter vid sidan av avgiftsmedel.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR:s intäkter vid sidan av avgiftsmedel uppgick under 2018 till 86 miljoner kronor, inklusive sidoverksamheter. Drygt 40 procent utgörs av biljettintäkter från Radiosymfonikernas och Radiokörens verksamhet i Berwaldhallen. SR arrangerar årligen Östersjöfestivalen. Kulturrådet och Stockholms stad bidrog 2018 med totalt 1,7 miljoner kronor till festivalens budget. Nämnden har noterat att posten Övrigt ökat markant mellan 2017 och 2018. På nämndens fråga uppger SR att ökningen beror på att SR erhöi försäkringsersättning om 18 miljoner kronor för bristande leverans av ett ljudsystem.

SVT:s övriga intäkter, exklusive sidoverksamheter, uppgick till knappt 250 miljoner kronor under 2018. SVT uppger att det är en ökning med knappt 30 miljoner, vilken beror på ökade sponsringsintäkter, teknisk försäljning och sublicensiering av sporträttigheter.

UR:s intäkter vid sidan av avgiftsmedel uppgick till 0,9 miljoner kronor under 2018. Övriga intäkter består till exempel av produktionsbidrag från samarbeten med nordiska och europeiska public service-bolag.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att redovisa intäkter vid sidan av avgiftsmedel.

3.4.2. Oberoende vid indirekt sponsring

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för hur bolagen säkerställt sitt oberoende vid indirekt sponsring.

Villkor

SR, SVT och UR ska särskilt redogöra för hur företagen har säkerställt sitt oberoende vid indirekt sponsring (punkt 18, 21 respektive 19 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I sina tidigare bedömningar fann granskningsnämnden att bolagen uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för hur de säkerställt sitt oberoende vid indirekt sponsring.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR uppger att varken direkt eller indirekt sponsring förekommer. Vidare uppger SR att bolaget i produktionsutläggningsavtal med externa produktionsbolag har säkerställt att det inte förekommer någon direkt eller indirekt sponsring.

SVT genomför sedan flera år tillbaka utbildning och rådgivning kring regelverket, vad som krävs för att säkra SVT:s oberoende i samband med indirekt sponsring och vilken finansiering som inte är tillåten. Liksom tidigare år genomfördes 2018 utbildningar för externa produktionsbolag, i vilka produktionsbolagen fått ökad kunskap om de regler och principer som är grundläggande för SVT:s programverksamhet.

UR uppger att det kan förekomma indirekt sponsring i inköpta program. Vid inköp av visningsrätter säkerställer bolaget sitt oberoende genom publicistisk kontroll. UR försäkrar sig då om att programinnehållet följer sändningstillståndet och att det inte finns någon aktör som på något sätt gynnas i programmet. Alla medarbetare som arbetar med beställning och inköp är utbildade i dessa frågor.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för hur bolagen säkerställt sitt oberoende vid indirekt sponsring.

3.4.3. Kommersiella samarbeten

- SVT får anses huvudsakligen ha uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sina kommersiella samarbeten och vilka intäkter de har genererat.
- SR och UR uppger att de inte har haft några kommersiella samarbeten.

Villkor

SR, SVT och UR ska särskilt redogöra för vilka kommersiella samarbeten som företagen i övrigt har deltagit i och vilka intäkter de har genererat (punkt 18, 21 respektive 19 i anslagsvillkoren).

I prop. 2012/13:164 uttalar regeringen följande.

När det gäller andra kommersiella samarbeten beskriver [public service-kommittén] en rad exempel på evenemang som innefattar eller skulle kunna innefatta kommersiella samarbeten. Det gäller till exempel *Melodifestivalen*. Regeringen bedömer i likhet med kommittén att en ökad öppenhet och tydlighet avseende sådana kommersiella samarbeten skulle stärka insynen i verksamheten och därmed öka programföretagens oberoende från kommersiella aktörer. [...] Eftersom de företeelser som beskrivs i detta avsnitt i stora delar även involverar andra aktörer behöver programföretagens redovisning, som flera remissinstanser har påpekat, ske på ett sådant sätt att sedvanlig affärsetik beaktas.

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2014 fann granskningsnämnden att SVT inte uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sina kommersiella samarbeten. Nämnden uttalade att en sådan redogörelse på ett mer detaljerat sätt bör visa på vilka samarbeten som förekommit.

I 2015 års bedömning fann nämnden att SVT endast på aggregerad nivå hade redovisat vilken typ av samarbeten som ingåtts och vilka intäkter de genererat. För att få en transparent redovisning, som av affärs- och utrymmesmässiga skäl inte behöver vara heltäckande, uttalade nämnden att SVT bör redogöra för sina kommersiella samarbeten i samband med *Melodifestivalen* och ytterligare några produktioner samt vilka intäkter de genererat. I bedömningen för 2016 fann nämnden att SVT inte följt denna uppmaning och inte heller uppfyllt kravet. Nämnden välkomnade att SVT i 2017 års redovisning något mer ingående beskrev kommersiella samarbeten i samband med *Melodifestivalen*, men fann att SVT inte redogjorde för sina kommersiella samarbeten och vilka intäkter de genererat på ett tillräckligt ingående sätt för att insynen i verksamheten skulle stärkas.

I tidigare bedömningar i tillståndsperioden har nämnden funnit att SR uppfyllt kravet. UR har tidigare år redovisat att bolaget inte ingått några kommersiella samarbeten.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR, SVT och UR har i årets redovisningar tagit fram en gemensam definition av kommersiella samarbeten. Sådana definieras som samarbete med kommersiell aktör som genererar intäkter till bolaget.

Samarbete syftar enligt SVT på en aktiv handling för att tillsammans med kommersiella aktörer producera program eller skapa annan typ av mervärde. I bolagens gemensamma definition av kommersiella samarbeten räknas, enligt SVT, alltså inte ren försäljning eller andra typer av mer passiva intäkter som royaltyutbetalningar eller sponsring.

SVT uppger att bolagets övriga intäkter 2018 uppgick till knappt 250 miljoner kronor exklusive sidoverksamheten. SVT delar in övriga intäkter i kategorierna anslag, produkter, teknik och förlag, royaltyintäkter, samproduktioner, sponsring, sändnings- och nyttjanderätter samt övriga rörelseintäkter. SVT redovisar att bolaget haft intäkter från kommersiella samarbeten i kategorierna samproduktioner och övriga rörelseintäkter på sammanlagt 110,9 miljoner kronor 2018. I kompletterande svar har SVT även uppgett intäkterna från kommersiella samarbeten enligt den nya definitionen för alla år under tillståndsperioden enligt följande.

	2014	2015	2016	2017	2018
Samproduktioner	41,5	48,6	75,2	58,4	62,1
Övriga rörelseintäkter	22,9	46,1	101,5	46,6	48,8
Summa	64,4	94,7	176,7	105	110,9

Tabell 3 SVT:s intäkter från kommersiella samarbeten 2014–2018 (miljoner kr)

SVT uppger att avtal relaterade till *Melodifestivalen* förhandlades om 2015, vilket ledde till ökade kostnader och intäkter, och att *Eurovision Song Contest* stör jämförelsen för 2016.

Samarbetsparterna knutna till samproduktioner var 2018 andra tv-bolag, film- och tv-fonder samt externa produktionsbolag. I kompletterande svar uppger SVT att dessa var Nordiska samarbetsfonden, Filminstitutet, NRK, Nordisk film & tv-fond, Plattform Produktion AB, Nordisk Film Production Sverige AB, European Collection Agency A/S, Nordvision, Yle, DR, Ruv, Atmo Rights AB och Film and Arts Affairs AB. Samproduktioner ingås inte enbart med kommersiella aktörer utan även med andra public service-bolag och fonder. SVT kan inte veta till vilken del dessa aktörer i sin tur finansierat dessa investeringar kommersiellt eller inte. SVT uppges ha tagit det säkra före det osäkra och klassat alla samarbeten i denna kategori som kommersiella. De produktioner som samarbetena gällt kan av SVT:s svar sammanställas enligt tabellen nedan.

The Nile Hilton incident	K special: L136
Fröken Friman 4	K special: Sivandivan
Gardell 3: De dagar som blommorna blommar	Uppdrag granskning v/s/h 2018
Julkalendern 2017: Spegelarnas hemlighet	MS: SCLAM, dokumentärserie
Tårtgeneralen	NV: Nya Skansen
Korparna	Älgvandringen, utveckling
Bamse och häxans dotter	Den döende detektiven
Borg	Labyrint 2018
Monky	Svensen i kläm 2018
Sameblod	The square
Bonusfamiljen 2	På spåret 2018
From Uzbekistan with love	

Tabell 4 Samproduktioner där SVT haft kommersiella samarbeten 2018

Intäkter från samarbeten med rättighetsföretag, turnésamordnare och evenemangsföretag kategoriseras under övriga rörelseintäkter. SVT uppger Live Nation, Blixten & Co, Nobel Media och O'Learys som exempel på samarbetspartners och att samarbetena rört exempelvis Melodifestivalen, fotbolls-VM, Musikhjälpen, Världens Barn och Nobelpriset. I kompletterande svar uppger SVT att denna uppräknings omfattar samtliga kommersiella samarbeten som ingåtts under 2018.

Vad gäller *Melodifestivalen* står SVT för alla kostnader som är direkt kopplade till själva tv-produktionen. För turnén saknar SVT rätt kompetens, varför tjänsten turnésamordning upphandlas. För närvarande är det Blixten & Co som är den upphandlade parten. För detta betalar SVT en ersättning. Dessutom uppbär SVT intäkter vid licensieringen av varumärket och tillhörande rättigheter som hör samman med produktionen samt för biljettintäkterna. Under 2018 var Live Nation SVT:s partner för detta. Det gäller bland annat möjligheten för externa bolag att nyttja varumärket *Melodifestivalen*, exempelvis på arenorna eller vid annonsering. I samband med 2018 års festival var Coca-Cola, Coop, Elon, Marabou och Toyota huvudsponsorer, Bolist, Kappahl, OLW, Onlinepizza, Postkodlotteriet, Santa Maria, Silja Line och Synsam partners och Expressen mediapartner. Exponeringen visas aldrig i bild och SVT säkerställer att den inte har någon som helst påverkan på programmet. Live Nation har ingen redaktionell roll i produktionen.

SVT har ett samarbete med Nobel Media i samband med utdelningarna av Nobelpriset där SVT svarar för de internationella sändningarna och förvärvar rättigheterna för de egna sändningarna. Ytterligare en intäkt härrör sig från rättighetskostnader för exempelvis restauranger som visade fotbolls-VM för allmänheten på storbild.

Både SR och UR uppger att de inte haft några kommersiella samarbeten under 2018.

Granskningsnämndens bedömning

Granskningsnämnden välkomnar att SR, SVT och UR har tagit fram en gemensam definition av kommersiella samarbeten.

Vad gäller SVT konstaterar nämnden att redovisningen förbättrats jämfört med föregående år. Enligt den nya definitionen ger SVT en sammanlagd summa på intäkterna från bolagets kommersiella samarbeten under 2018 och i kompletterande svar också för tidigare år. I kompletterande svar har SVT även uppgett att redogörelsen för vilka företag som bolaget ingått kommersiella samarbeten med inom posten Övriga rörelseintäkter är uttömmande. Nämnden utläser av redovisningen att samarbetena med Live Nation och Blixten & Co gjorts inom ramen för *Melodifestivalen*, samarbetet med Nobel Media inom ramen för Nobel-sändningarna och samarbetet med O'Learys inom ramen för sändningarna av fotbolls-VM. SVT har även uppgett vilka företag som *Melodifestivalens* varumärke licensierats till och redogjort för sina samarbeten i samproduktioner.

Eftersom SVT redovisar vilka kommersiella samarbeten bolaget ingått – både avseende med vilka aktörer bolaget samarbetat och i vilka produktioner som samarbeten ingåtts – tillsammans med de totala intäkterna från samarbetena, får SVT anses huvudsakligen ha uppfyllt kravet.

För att ytterligare stärka insynen i verksamheten och därmed öka bolagets oberoende från kommersiella aktörer bör SVT fortsätta att utveckla redovisningen av det aktuella villkoret, till exempel när det gäller formerna för samproduktion och samfinansiering.

Kommande år bör SVT direkt redovisa det som i år framkommit i kompletterande svar.

3.4.4. SVT:s sponsringsbidrag vid evenemang

- SVT har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sponsrade program, antalet sponsrade sändningar och det totala sponsringsbidraget.
- SVT har uppfyllt villkoret om högst antal sponsrade evenemang per år.

Villkor

SVT ska särskilt redogöra för vilka evenemang som sponsrats, hur många sändningar som sponsrats och med vilket belopp sponsringsbidrag totalt har mottagits (punkt 21 i anslagsvillkoren).

SVT får inte sända sådana sponsrade program där sponsorbidraget har tillfallit SVT direkt (18 § i sändningstillståndet). Utan hinder av detta får sponsring förekomma

- i SVT:s sändningar i samband med sportevenemang
- av program som innebär utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning där SVT är arrangör, under förutsättning att det är ett arrangemang inom ramen för åtagande gentemot Europeiska Radiounionen eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder.

Detta gäller inte för program som huvudsakligen vänder sig till barn under tolv år. Inom ramen för ovanstående får sponsring förekomma i samband med högst 20 evenemang per år. I prop. 2012/13:164 uttalar regeringen följande.

Begränsningen till 20 evenemang för SVT infördes inför den innevarande tillståndsperioden. Regeringen anförde då att sponsringen utgör ett undantag från den i övrigt icke-kommersiella verksamheten som ska präglas av självständighet och integritet, och att det därför är viktigt att programföretagen utnyttjar möjligheten till sponsring restriktivt. Samtidigt ansågs det angeläget att SVT kan sända sport. [...] Om inte undantaget som medger sponsring fanns skulle, enligt SVT, möjligheterna att förvärva visningsrätter försämrats. [...] Regeringen avser att noga följa utvecklingen när det gäller sponsrade program i SVT och effekterna av begränsningen till 20 evenemang. I det fall begränsningen inte fått avsedd effekt kan det bli aktuellt att överväga en sänkning av antalet evenemang som får vara sponsrade.

Tidigare bedömning

Tidigare år fann granskningsnämnden att SVT uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sponsrade program, antalet sponsrade sändningar samt det totala sponsringsbidraget. I bedömningen för 2015 delade nämnden inte SVT:s uppfattning gällande flera av de av SVT definierade evenemangen och fann att SVT överträtt det högsta tillåtna antalet sponsrade evenemang. Följande år och även 2017 bedömdes SVT ha uppfyllt kravet.

Uppfyllelse

Redovisningen

SVT uppger att bolaget 2018 haft sponsring för totalt 20 evenemang. Antalet sponsrade sändningar var 567 och intäkterna från sponsringen uppgick till 37,1 miljoner kronor. Nämnden har nedan sammanställt SVT:s intäkter från sponsring mellan 2007 och 2018. Uppgifterna är tagna från public service-redovisningarna. Redovisningsvillkoret om hur många sändningar som sponsrats infördes 2014 varför uppgiften saknas för tidigare år.

	Antal sponsrade sändningar	Intäkter (miljoner kr)
2007	–	38,3
2008	–	35,2
2009	–	16,2
2010	–	37,9
2011	–	24,9
2012	–	38,6
2013	–	24,3
2014	589	30,3
2015	551	33,3
2016	598	39,5
2017	486	23,6
2018	567	37,1

Tabell 5 SVT:s sponsringsintäkter och antal sponsrade sändningar 2007–2018

Intäktsökningen sedan 2017 beror enligt SVT till största delen på sändningarna av fotbolls-VM. De totala intäkterna kom från 19 sportevenemang och den internationella sändningen av finalen av *Melodifestivalen*. SVT redovisar följande tabell.

Evenemang	Antal	Evenemang	Antal
Alpint: Världscupen	123	Ridsport: VM	26
Längdskidor: Världscupen	52	Ishockey: CHL	26
Skidskytte: Världscupen	22	Ishockey: VM-magasin	12
Skicross: Världscupen	8	Ishockey: Junior-VM	21
Paralympics	34	Motor: WRC	24
SM-veckan, vinter	8	Motor: Rallycross-VM	13
Fotboll: Damallsvenskan	15	Friidrott: Diamond League	10
Fotboll: Fifa fotbolls-VM 2018	94	Golf: US Masters	12
European Championships	28	Golf: Nordea Masters	11
Ridsport: Världscupen i hoppning	23	Melodifestivalen, final och repris	5
Summa			567

Tabell 6 Antal sponsrade sändningar i SVT 2018

SVT uppger att ett evenemang kan gälla endast en sändning med repris eller ett helt VM som varar i flera veckor, med en mängd olika tävlingar och därmed många sändningar. Det kan också vara den alpina världscupen som sänds under hela vintersäsongen.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sponsrade program, antalet sponsrade sändningar samt det totala sponsringsbidraget. SVT har också uppfyllt villkoret om högst antal sponsrade evenemang per år.

3.4.5. UR:s utökade utbildningsuppdrag och kontakter med utbildningsväsendet

- UR har uppfyllt kravet på att vidga och utveckla sitt utbildningsutbud.
- UR har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sina kontakter med utbildningsväsendet och vilka satsningar som gjorts med anledning av det utökade utbildningsuppdraget.
- UR har fördjupat sitt samarbete med SR och SVT när det gäller fördelning och placering av sändningstid för UR:s program. UR har valt att inte sända tv-program på primetime.

Villkor

UR ska utveckla och vidga sitt utbildningsutbud. UR ska även fortsättningsvis koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet och därutöver tillhandahålla ett utbud av folkbildningsprogram. Programverksamheten på utbildningsområdet ska inkludera barn- och ungdomsutbildning, högskole- och annan vuxenutbildning samt studieförbund och folkhögskolor (8 § i sändningstillståndet).

UR ska särskilt redogöra för företagets kontakter med olika delar av utbildningsväsendet och vilka satsningar som gjorts med anledning av det utökade utbildningsuppdraget (punkt 19 i anslagsvillkoren).

UR ska fördjupa sitt samarbete med SR och SVT när det gäller fördelning och placering av sändningstid för UR:s program så att de får ett brett genomslag (punkt 16 i anslagsvillkoren).

I prop. 2012/13:164 uttalar regeringen att det är centralt att UR når ut med sitt material genom att distribuera programmen så att de blir tillgängliga för den breda allmänheten och särskilda målgrupper inom olika utbildningar. UR har inget eget sändningsutrymme, utan dess sändningstider fastställs genom överenskommelser med SR och SVT. Regeringen understryker vikten av att UR:s program får ett brett genomslag och bra sändningstider, vilket borde kunna uppnås genom att UR med anledning av det utökade utbildningsuppdraget producerar program av ännu högre kvalitet, men också genom att bolagen fördjupar sitt samarbete kring tablåläggning och programproduktioner.

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2014, 2015 och 2016 fann granskningsnämnden att UR uppfyllt kraven på att utveckla och vidga sitt utbildningsutbud samt att särskilt redogöra för företagets kontakter med utbildningsväsendet och vilka satsningar som gjorts med anledning av det utökade utbildningsuppdraget.

I bedömningen för 2017 konstaterade nämnden att UR:s sändningsvolym och antal producerade timmar i radio och tv sjunkit för varje år i tillståndspanoraden, trots att bolaget fått ökade anslag för att utveckla och vidga utbildningsutbudet. Eftersom det framgick att UR på olika sätt arbetade för att utveckla och vidga sitt utbildningsutbud fick UR, med viss tvekan, ändå anses ha uppfyllt kravet. Nämnden uttalade att det med ett utökat uppdrag och ökad medelstilleldelning följer ett krav på särskild tydlighet i redovisningen

samt att nämnden noga kommer att följa hur UR:s utbud utvecklas och vidgas. UR fick även anses ha uppfyllt kravet på att redogöra för kontakterna med utbildningsväsendet.

Uppfyllelse

Redovisningen

UR anger att bolaget tolkar det utökade utbildningsuppdraget som att UR ytterligare ska utveckla pedagogiska produktioner av hög kvalitet. Utveckling i denna mening behöver enligt UR inte likställas med volymökning.

Enligt UR har bolaget fortsatt att utveckla sitt utbildningsutbud, bland annat genom att tillgängliggöra fler program som kan användas i utbildning och en medveten satsning på de program som ger störst effekt inom utbildningsområdet. UR uppger att utbildningsprogrammets sändningsvolym ökat i alla radio- och tv-kanaler utom P3 respektive Kunskapskanalen sedan 2013. Utvecklingen redovisas i två grafer. UR uppger i kompletterande svar att bolaget i Kunskapskanalen främst sänder folkbildande program.

Utifrån redovisningen kan sammanställas nedanstående tabell över UR:s sändningsvolym i radio och tv.

	2014	2015	2016	2017	2018
Egen-, sam- och utlagd produktion (antal sända timmar)	2 608	2 527	2 349	2 253	2 187
Förvärvade program (antal sända timmar)	1 773	1 605	1 374	1 359	1 701
Summa	4 381	4 132	3 723	3 612	3 888

Tabell 7 UR:s redovisade sändningsvolym i radio och tv 2014–2018

UR redovisar exempel över sina kontakter med utbildningsväsendet i en bilaga. Enligt UR sker kontakterna allt oftare på individnivå, vilket medför att kopplingen till enskilda förskolor, skolor och universitet inte längre är lika tydlig.

På granskningsnämndens fråga om hur UR fördjupat sitt samarbete med SVT när det gäller fördelning och placering av sändningstid för UR:s program för att de ska få ett brett genomslag uppger UR bland annat följande.

UR och SVT har under tillståndsperioden förhandlat om sändningstider och fördjupat samarbetet. Vilken sändningstid som ger mest effekt varierar beroende på vilken målgrupp programmen riktar sig till. Under de första åren i tillståndsperioden sändes UR:s program i högre utsträckning på tider där programmen kan få ett brett genomslag, det vill säga på primetimetider (mellan klockan 20 och 22.00). Eftersom UR alltid strävar efter att nå största effekt med programmen har UR valt att inte sända program på primetime. Att sända program på dessa tider ger inte tillräckligt genomslag i UR:s målgrupper för att det ska vara kostnadseffektivt. För UR är själva sändningstillfället viktigt, men minst lika viktig är användningen i undervisning efter sändning. UR strävar alltid efter att programmen ska ha en hög användning efter sändning och många program ska kunna ha en hållbarhet på fem till tio år. De program som produceras för primetimetider har inte lika ofta så lång livslängd.

I takt med att en allt större andel av användarna väljer att titta och lyssna på programmen via UR:s digitala kanaler vid tidpunkter som de själva väljer tappar sändningstid något i betydelse. UR noterar att användningen av utbudet på UR:s egna plattformar, både vad gäller radio- och tv-program, ökar för varje år.

Det är dock viktigt för UR att ha ett gott samarbete med SVT kring sändningstider eftersom UR fortsatt behöver nå den breda allmänheten med folkbildande program via sändningar i marknätet.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kravet på att vidga och utveckla bolagets utbildningsutbud.

Granskningsnämnden välkomnar att UR utvecklat redovisningen. UR:s sändningsvolym har för första gången under tillståndsperioden ökat, även om antalet sändningstimmar av program som producerats av UR fortsätter att minska. Nämnden kommer fortsatt att följa hur UR:s utbud utvecklas och vidgas. UR bör redovisa på ett sådant sätt att det blir möjligt att följa utvecklingen över tid.

UR har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för sina kontakter med utbildningsväsendet och vilka satsningar som gjorts med anledning av det utökade utbildningsuppdraget.

Av UR:s komplettering framgår att bolaget fördjupat sitt samarbete med SVT i fråga om fördelning och placering av sändningstid för UR:s program. UR har valt att inte sända tv-program på primetime eftersom programmen enligt bolaget får störst genomslag i UR:s målgrupper på andra sändningstider.

3.4.6. Nya tjänster

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att redogöra för vilka nya programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som har lanserats under 2018.

Villkor

SR, SVT och UR ska anmäla nya permanenta programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som programföretagen vill lansera till regeringen för godkännande. Anmälan ska även sändas till Myndigheten för press, radio och tv. Anmälan ska vara utförlig och tydlig och innehålla de uppgifter som kan tänkas krävas för en förhandsprövning. Den ska så långt det är möjligt utformas för att kunna utgöra underlag för en öppen konsultation (punkt 9, 11 respektive 11 i anslagsvillkoren).

Vidare ska bolagen redogöra för vilka nya programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som har lanserats under året. Detta gäller oavsett om tjänsterna anmälts för godkännande eller inte. För de tjänster som har lanserats på försök ska det anges hur lång försökstid som har planerats (punkt 18, 21 respektive 19 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I redovisningarna för 2014, 2015 och 2016 uppgav bolagen att de inte lanserat några nya permanenta tjänster. Avseende 2017 fann nämnden information i SR:s redovisning talar för att kanalen P4 Plus kunde utgöra en sådan ny permanent programtjänst som ska anmälas till regeringen för godkännande.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR, SVT och UR uppger att bolagen under 2018 inte inlett någon försöksverksamhet eller lanserat några nya permanenta programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten eller den kompletterande verksamheten. SR redogör liksom föregående år för den digitala testkanalen P4 Plus. I redovisningen för 2016 uppgav SR att bolaget under året hade testat P4 Plus och att försöket med kanalen skulle pågå fram till juni 2017. I en komplettering till fjolårets redovisning uppgav SR följande.

SR har sedan många år tillbaka gjort försök med webbkanaler med musik. P4 Plus är en sådan kanal som tidigare innehöll ett annat utbud och nu har målgruppen 60 år och äldre i fokus. Tjänsten på webben är därmed i sig inte ny och vi har uppfattat att innehåll inte ska förhandsgranskas. Det beskedet har vi tidigare fått från regeringen, att det är tjänsten och inte innehållet som ska förhandsgranskas. Därav uppfylls inte kriterierna för en förhandsprövning.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att redogöra för vilka nya programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom ramen för kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten som har lanserats under 2018.

I fjolårets bedömning uttalade granskningsnämnden att P4 Plus skulle kunna utgöra en sådan ny permanent programtjänst som omfattas av villkoret. Nämnden kan konstatera att SR inte anmält P4 Plus till regeringen för godkännande.

3.4.7. SVT:s engagemang för svensk filmproduktion

- SVT har uppfyllt kravet på att bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion.
- SVT har uppfyllt kravet på att särskilt redogöra för omfattningen av och formerna för företagets engagemang för utvecklingen av svensk filmproduktion.

Villkor

SVT ska bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion (9 § i sändningstillståndet).

SVT ska särskilt redogöra för omfattningen av och formerna för företagets engagemang för utvecklingen av svensk filmproduktion (punkt 21 i anslagsvillkoren).

Uppfyllelse

Redovisningen

SVT har förbundit sig att under perioden 2017–2019 bidra med 300 miljoner kronor till svensk filmproduktion. Under 2018 har SVT ingått avtal om 29 långfilmer, omfattandes

totalt 96 miljoner kronor. Summan är jämnt fördelad mellan kvinnliga och manliga regissörer. SVT ger exempel på vilka filmer avtalen gäller. Knappt 50 miljoner har rört samproduktioner och knappt 46 miljoner förköp av visningsrätter, uppger SVT i kompletterande svar. Där uppger SVT även att bidraget till filmproduktion 2017 uppgick till drygt 94 miljoner. Mellan 2014 och 2016 gick varje år knappt 45 miljoner i fast bidrag till Svenska Filminstitutet och minst lika mycket till samproduktioner.

SVT är del i Moving Sweden, ett samarbete med Svenska Filminstitutet med syftet att utveckla upphovspersoner och den svenska filmen. Filmer som får produktionsstöd i satsningen får distribution via visningsrättsavtal med SVT. Satsningen innehåller också stöd i form av coachning, nätverkande och möten med experter inom olika områden. SVT ger exempel på sända filmer som SVT samproducerat eller förköpt visningsrätt till.

Granskningsnämndens bedömning

SVT har uppfyllt kraven på att bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion och på att särskilt redogöra för omfattningen av och formerna för företagets engagemang för utvecklingen av svensk filmproduktion.

3.5. Mångsidighet, spegling och 55-procentsvillkoret

3.5.1. Mångsidighet i programutbudet och det svenska språket

- SR, SVT och UR har uppfyllt kraven på mångsidighet och det svenska språket.

Villkor

SR och SVT ska erbjuda ett mångsidigt programutbud som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. För UR gäller att bolaget ska erbjuda ett mångsidigt programutbud. I detta ligger att bolagen ska tillhandahålla ett varierat utbud på det svenska språket. Bolagen har ett särskilt ansvar för det svenska språket och dess ställning i samhället. Språkvårdsfrågor ska beaktas i verksamheten (6, 6 respektive 7 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I de tidigare bedömningarna under tillståndspanenoden fann granskningsnämnden att SR, SVT och UR uppfyllt kraven på mångsidighet och det svenska språket.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR, SVT och UR beskriver olika programkategorier eller utbildnings- och ämnesområden och redovisar fördelningen av sändningsvolymen mellan dessa. Bolagen samarbetar kring en språkvårdsenhet som exempelvis ger råd och hjälp till medarbetarna och anordnar utbildningar.

Granskningsnämndens bedömning

Av redovisningarna framgår att SR, SVT och UR har ett mångsidigt programutbud och tar ett särskilt ansvar för det svenska språket liksom att språkvårdsfrågor beaktas. SR, SVT och UR har uppfyllt kraven på mångsidighet och det svenska språket.

3.5.2. Jämställdhet, mångfald och spegling

- SR, SVT och UR får anses huvudsakligen ha uppfyllt kraven avseende jämställdhet, mångfald och spegling.

Villkor

SR:s, SVT:s och UR:s programverksamheter ska som helhet bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv samt utmärkas av hög kvalitet och nyskapande form och innehåll. Vidare ska programmen utformas så att de genom tillgänglighet och mångsidighet tillgodoser skiftande förutsättningar och intressen hos befolkningen i hela landet. Bolagens programutbud ska spegla förhållanden i hela landet och den variation som finns i befolkningen samt som helhet präglas av folkbildningsambitioner. Bolagen ska beakta programverksamheternas betydelse för den fria åsiktsbildningen och utrymme ska ges åt en mångfald av åsikter och meningyttringar (6, 6 respektive 7 § i sändningstillstånden).

För SR och SVT gäller dessutom att nyhetsförmedling och samhällsbevakning ska utgå från olika perspektiv, så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter (8 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I 2017 års bedömning fann granskningsnämnden att SR och UR huvudsakligen hade uppfyllt kraven avseende jämställdhet, mångfald och spegling. SVT hade huvudsakligen uppfyllt kraven avseende mångfald och spegling men med viss tvekan uppfyllt kravet på att programverksamheten som helhet ska bedrivas utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Centrala begrepp

Som nämnden påpekat tidigare år är det, för att kunna redovisa och mäta indikatorer, nödvändigt att bolagen definierar och operationaliserar centrala begrepp. Bolagen behöver konkretisera vad exempelvis mångfald och spegling innebär i verksamheterna. Utan en sådan operationalisering är det svårt att analysera resultat i förhållande till uppsatta mål. Det är även svårt för utomstående att utifrån de redovisade indikatorerna bedöma om villkoren är uppfyllda.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

SR uppger att bolaget arbetar för att spegla kön, ålder, sexuell identitet, utländsk bakgrund, funktionsvariationer, trosuppfattningar och socioekonomiska skillnader i programmen. De medverkande ska överlag ha en jämn könsfördelning och SR arbetar för

att nå balans mellan kvinnor och män bland personalen. Radiosporten har som mål att två av tre långsiktiga rekryteringar ska vara kvinnor.

SR redovisar följande resultat ur en attitydundersökning som indikatorer för arbetet med jämställdhet, mångfald och spegling:

- 45 procent anser att SR:s programinnehåll speglar mångfalden i det svenska samhället (45 procent 2017, 46 procent 2016 och 45 procent 2015).
- 36 procent anser att SR har en jämn fördelning mellan kvinnor och män i sitt programinnehåll (34 procent 2017, 35 procent 2016 och 38 procent 2015).
- 68 procent anser att SR sänder program från ”min del av landet” (68 procent 2017, 68 procent 2016 och 62 procent 2015).
- 49 procent anser att SR ”ger mig kunskap om olika människors liv och villkor i Sverige” (48 procent 2017, 51 procent 2016 och 49 procent 2015).

SR gjorde 2018 en granskning för att analysera om hela Sverige hörs i P1 som enligt bolaget ledde till nya samarbeten mellan riksredaktioner och lokala kanaler. Enligt SR visar bolagets interna uppföljningar av utbudet att könsbalansen blivit jämnare över tid. P3:s och P4:s musikjournalistiska program håller jämställdhetsmålet på 50/50 vad gäller musiken som spelas. Vad gäller jämställdhet bland personalen uppger SR att 51 procent av cheferna 2018 var kvinnor och 49 procent män. Av arbetsledarna var 57 procent kvinnor och 43 procent män. För alla anställda var fördelningen 51 procent kvinnor och 49 procent män. Värdena är enligt SR i stort sett oförändrade jämfört med 2017.

Granskningsnämndens bedömning

Av redovisningen framgår att SR verkar för att bedriva programverksamheten utifrån ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv och uppfylla kraven om spegling. SR får anses huvudsakligen ha uppfyllt de aktuella kraven.

Granskningsnämnden noterar en positiv utveckling för två av SR:s fyra indikatorer. De resterande två indikatorerna står kvar på samma nivå som 2017. Liksom tidigare år framgår inte vilka mål SR har i alla delar, vilket gör det svårare att fullt ut bedöma SR:s uppfyllelse av kraven. Där det saknas konkreta mål finns inte heller någon analys av utfallet i relation till målen. Som nämnden tidigare påpekat bör SR i kommande redovisningar presentera mål för sina indikatorer.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT:s övergripande mål är att andelen människor som anser att SVT speglar hela Sverige ska öka. Senast 2019 ska minst sju av tio anse att SVT speglar mångfalden av människor i samhället, har en jämställd fördelning mellan kvinnor och män, har nyheter, innehåll och medverkande från alla delar av landet, speglar åsikter och perspektiv som titaren känner igen sig i samt ger utrymme för många olika åsikter och perspektiv.

Det finns två nya målsättningar i årets redovisning. Den ena är att andelen av de anställda som har utländsk bakgrund ska öka över tid. Den andra är att nyhetsverksamheten i rikssändningarna ska spegla hela landet. Bland annat ska *Rapport* och *Aktuellt* innehålla minst två inslag eller större segment som producerats av lokalredaktionerna.

Utifrån SVT:s redovisningar 2015–2018 kan resultaten för de indikatorer som mäts genom attitydundersökningar sammanställas enligt följande:

- 62 procent anser att SVT speglar mångfalden av människor i det svenska samhället (61 procent 2017, 61 procent 2016 och 66 procent 2015).
- 62 procent anser att SVT har en jämställd fördelning mellan kvinnor och män (64 procent 2017, 62 procent 2016 och 68 procent 2015).
- 66 procent anser att SVT har nyheter, innehåll och medverkande från alla delar av landet (63 procent 2017, 63 procent 2016, och 64 procent 2015).
- 52 procent anser att SVT speglar åsikter och perspektiv som tittaren känner igen sig i (48 procent 2017 och 51 procent 2016).
- 58 procent anser att SVT ger utrymme för många olika åsikter och perspektiv (57 procent 2017 och 58 procent 2016).

Vad gäller jämställdhet uppger SVT:s nyhetsredaktioner ha utvecklat ett verktyg för att föra statistik över exempelvis kvinnor och män. SVT uppger vidare att bolagets sportredaktion framgångsrikt använt ett digitalt mätverktyg för att säkerställa en jämn könsfördelning i sportutbudet. SVT Drama för statistik över hur stor andel kvinnor som exempelvis är huvudregissör, huvudförfattare eller producent. Av de långfilmer som SVT 2018 fattade produktionsbeslut om hade 49 procent en kvinna som regissör. I dramaproduktionerna spelades 55 procent av huvudrollerna av kvinnor.

Knappt 23 procent av personalen hade 2018 utländsk bakgrund, jämfört med 19 procent 2014. Av redovisningen framgår inte hur resultatet jämför sig med det från 2017.

Granskningsnämndens bedömning

Av redovisningen framgår att SVT verkar för att bedriva programverksamheten utifrån ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv och uppfylla kraven om spegling. SVT får anses huvudsakligen ha uppfyllt de aktuella kraven.

SVT redovisar likt föregående år indikatorer för hur bolaget mäter mångfald, jämställdhet och spegling samt mål för dessa indikatorer. Vid jämförelse med föregående års redovisning syns en positiv utveckling för samtliga indikatorer för mångfald och spegling. Indikatorn om en jämställd fördelning mellan kvinnor och män har däremot utvecklats i negativ riktning. Bedömningen av måluppfyllelsen kan, mot bakgrund av SVT:s målsättning att målen ska vara uppfyllda senast 2019, göras först i slutet av tillståndspanoraden.

SVT bör tydligare redogöra för hur programverksamheten som helhet har bedrivits utifrån ett jämställdhetsperspektiv och i redovisningen göra detta möjligt att följa över tid. SVT bör också tydligare definiera begreppen mångfald, jämställdhet och spegling och

vad dessa innebär för bolagets verksamhet. Båda dessa punkter har granskningsnämnden även tidigare påpekat. Därtill bör SVT redovisa tidsserier för att visa hur utfallen av genomförda mätningar förhåller sig till tidigare års mätningar.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

UR har under 2018 arbetat med att implementera och vidareutveckla den policy om mångfald och spegling som togs fram 2017. UR:s definition av mångfald och spegling tar hänsyn till flera olika aspekter.

UR har som mål att åtta av tio användare vid utgången av 2019 ska anse att UR:s utbud speglar hela befolkningen. Andra mål är att mångfalden bland de medverkande i programmen årligen ska öka och att det ska finnas en balans mellan kvinnor och män, såväl i programutbudet som bland de anställda. Nämnden noterar att UR:s definitioner i denna del skiljer sig mot hur målen är formulerade i kapitel 3 i redovisningen.

I diagram ger UR resultat ur en attitydundersökning som visar att 70 procent av lärarna anser att UR:s utbud speglar mångfalden av människor i samhället, en minskning med fyra procentenheter jämfört med 2017. Bland allmänheten är andelen lägre, 44 procent, men har ökat med tre procentenheter jämfört med 2017. UR har gjort redovisningen av resultaten tydligare genom att ange procentsatser för varje stapel i diagrammen.

Mångfalden bland de medverkande i programmen mäts årligen av forskare vid Lunds universitet. Mätningen för 2018 visar en obalans mellan 40 procent kvinnor och 60 procent män samt att andelen experter är generellt högre bland männen än bland kvinnorna. Båda resultaten är enligt UR en försämring jämfört med de närmast föregående åren. Andelen medverkande ur nationella minoriteter har däremot ökat, liksom antalet teckenspråkiga och personer med funktionsvariation.

UR har under 2018 utvecklat en kompletterande mångfaldsmätning av utbudet. Även om den interna mätningen ännu inte är statistiskt säkerställd indikerar resultaten enligt UR att det finns en hög medvetenhet på redaktionerna vad gäller jämställdhet, mångfald och spegling. Till exempel är könsbalansen jämn och åldrarna på de medverkande speglar väl målgrupperna i grund- och gymnasieskolan. UR kommer att utvärdera och utveckla mätningen vidare under 2019.

UR uppger att andelen män bland de anställda 2018 minskade med två procentenheter jämfört med 2017 till 40 procent män och 60 procent kvinnor. UR strävar efter en jämn könsfördelning bland de anställda och kommer anstränga sig för att nå en bättre balans.

Granskningsnämndens bedömning

Sammantaget framgår det av redovisningen att UR verkar för att bedriva programverksamheten utifrån ett mångfalds- och jämställdhetsperspektiv och uppfylla kraven om spegling. UR får anses huvudsakligen ha uppfyllt kraven.

UR kan med fördel tydligare definiera begreppen jämställdhet, mångfald och spegling och vad dessa innebär för verksamheten, särskilt vad gäller jämställdhet.

UR redovisar indikatorer för hur bolaget mäter mångfald, jämställdhet och spegling samt mål för dessa indikatorer. Uppfyllelsen av effektmålet att åtta av tio användare ska anse att UR:s utbud speglar hela befolkningen kan, eftersom målet enligt UR ska vara uppfyllt vid utgången av 2019, bedömas först i slutet av tillståndsperioden.

3.5.3. 55-procentsvillkoret

- SR har uppfyllt kravet på att 55 procent av rikssändningarna ska produceras utanför Stockholm.
- SVT får, utifrån bolagets egen definition av vad som utgör en produktion utanför Stockholm, anses ha uppfyllt 55-procentskravet.

Villkor

Den andel av allmänproduktionen i SR:s och SVT:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent (punkt 13 respektive 14 i anslagsvillkoren).

Tidigare bedömning

I bedömningarna av SR:s och SVT:s redovisningar 2014–2017 uttalade granskningsnämnden att det kan diskuteras vad som bör krävas för att en produktion ska anses höra till en viss ort. Med utgångspunkt i bolagens egna definitioner av vad som är en produktion utanför Stockholm har de dock funnits ha uppfyllt kravet. Nämnden har uttalat att SR och SVT bör formulera en gemensam definition av vad som utgör en produktion utanför Stockholm. I bedömningen av redovisningarna för 2017 uttalade nämnden att det i kommande redovisningar behöver framgå på vilket sätt bolagens kriterier uppfyller kravet på att det ska vara fråga om produktioner som *producerats* utanför Stockholm.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR uppger att 55,2 procent av allmänproduktionen var förlagd utanför Stockholm 2018. I denna ingår inte nyheter och sport. Som kriterier för om en produktion anses höra till en ort utanför Stockholm nämner SR att programmet

- beställs från och produceras av en redaktion utanför Stockholm
- beställs från och produceras av ett produktionsbolag utanför Stockholm
- beställs från en redaktion eller ett externt bolag i Stockholm, men i beställningen anges att det helt eller delvis ska produceras utanför Stockholm och programmet har reportage eller medverkande från andra delar av landet än Stockholm.

SVT anger att SVT:s och SR:s definitioner av 55-procentskravet skiljer sig åt. Skälet till detta är enligt SVT att de två bolagens verksamheter skiljer sig åt i form av både pro-

duktion och planering samt styrningen av programproduktionen – vilket gör en gemensam definition till ett realistiskt krav. SVT framhåller även att det inte finns något uttryckligt krav på att samtliga definitioner ska vara gemensamma.

Utgångspunkten för SVT:s definition av 55-procentskravet är placeringen av den aktuella produktionens ansvarige utgivare enligt SVT:s delegationsordning, i praktiken SVT:s programchefer. Programcheferna ansvarar för produktion och programutveckling vid egenproduktion, produktionsutläggning, samproduktion och inköp av program där SVT varit involverade i produktionen. I Stockholm finns fem programchefer och i Umeå en. Malmö och Göteborg har vardera två programchefer. SVT anger att bolaget – för att få en kontinuitet i begreppet och uppföljningen – har konstaterat att metoden med programchefernas placering och ansvar bäst svarar mot 55-procentskravet.

SVT uppger att 63 procent av allmänproduktionen gjordes utanför Stockholm 2018. I begreppet allmänproduktion ingår programkategorierna fiktion, underhållning, kultur och musik, fritidsfakta, vetenskapsfakta, samhällsfakta, nyhetsmagasin riktade till barn och ungdomar, sportdokumentärer samt korta pausprogram.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kravet på att minst 55 procent av allmänproduktionen i rikssändningarna ska produceras utanför Stockholm. Av SR:s definition framgår nu tydligare att ett program ska ha *producerats* utanför Stockholm för att produktionen ska anses höra till en ort utanför staden.

Vad gäller SVT kan det enligt granskningsnämndens mening diskuteras vad som bör krävas för att en produktion ska anses höra till en viss produktionsort. Med utgångspunkt i SVT:s egen definition av vad som kännetecknar produktioner utanför Stockholm får dock SVT anses ha uppfyllt kravet.

Nämnden har förståelse för bolagens svårigheter att redovisa uppfyllelsen givet kostnadseffektivitetskrav, den tekniska utvecklingen och den ökande internationaliseringen av produktionen. Bolagen bör i kommande redovisningar fördjupa sina resonemang i denna del.

3.6. Barn och unga

3.6.1. Varierat utbud av program för och med barn och unga

- SR, SVT och UR har visat att de uppfyllt kravet på ett varierat utbud av program för och med barn och unga.

Villkor

SR, SVT och UR ska erbjuda ett varierat utbud av program för och med barn och unga (10 § i sändningstillstånden).

Definitioner av barn och unga

I redovisningarna ges följande definitioner av barn och unga:

- SR delar in målgruppen i yngre barn 3–8 år, äldre barn 9–12 år och unga 13–19 år.
- SVT definierar barn som tittare i åldern 3–11 år, varav äldre barn 7–11 år, och unga som tittare i åldern 12–19 år.
- UR delar in målgruppen i yngre barn upp till 9 år (förskola och grundskola årskurs F-3), äldre barn 9–12 år (grundskola årskurs 4–6) och unga 12–19 år (grundskola årskurs 7–9 och gymnasieskola).

Tidigare bedömning

I sin bedömning av bolagens redovisningar för 2017 fann granskningsnämnden att SR, SVT och UR hade uppfyllt kravet.

Uppfyllelse

Redovisningarna

Av SR:s redovisning framgår att bolaget sände totalt 5 311 timmar för barn 2018, fördelade på programkategorierna nyheter, samhälle, kultur, sport, underhållning och musik. Musik utgjorde den största delen med totalt 4 107 timmar. För ungdomar sände SR totalt 15 015 timmar fördelade på programkategorierna nyheter, samhälle, livsstil, kultur, sport, underhållning, musik och service. Även här utgjorde musik den största delen med totalt 12 137 timmar.

SVT redovisar förstasändningar för barn respektive unga fördelat på fakta och nyheter samt kultur och konstnärliga upplevelser. För barn sändes totalt 214 timmar fakta och nyheter samt 442 timmar kultur och konstnärliga upplevelser. För unga sändes 108 timmar fakta och nyheter samt 106 timmar kultur och konstnärliga upplevelser. Totalt sett utgjorde förstasändningarna för barn 656 timmar och för unga 214 timmar. SVT:s redovisade utbud för barn och unga har minskat jämfört med föregående år, vilket förklaras med att bolaget gjort en omställning från studioprogram till förmån för drama. Eftersom denna produktionstyp är mer kostsam har färre timmar producerats. Fördelen är enligt SVT att drama har en betydligt längre hållbarhet. Omställningen har därför varit en viktig del i att möta barn och ungas efterfrågan och behov.

För varje ämnesområde redovisar UR antal sända timmar i radio och tv fördelade på yngre barn, äldre barn och unga. För barn har det sänts 88 timmar radio och 288 timmar tv samt för unga 74 timmar radio och 232 timmar tv. Nämnden noterar att UR:s utbud för barn och unga ökat i både radio och tv jämfört med föregående år.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har visat att de uppfyllt kravet på att ha ett varierat utbud av program för och med barn och unga. Granskningsnämnden noterar att det skett en minskning av SVT:s utbud för barn och unga jämfört med 2017.

Nämnden vill framhålla att det är angeläget att bolagen tar fram en gemensam definition av vilka åldersgrupper som utgör barn respektive unga.

3.6.2. Nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att på barns och ungas egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen.

Villkor

Programmen ska på barns och ungas egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen (10 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2017 fann granskningsnämnden att SR, SVT och UR hade uppfyllt kravet att på barns och ungas egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen.

Uppfyllelse

Redovisningarna

Avseende tonårsutbudet redovisar SR ett antal program under rubriken Kultur och anger bland annat att bolaget har en korrespondent som bevakar frågor om unga i världen. *Musikguiden i P3* uppges ha gett den unga publiken kulturella och konstnärliga upplevelser från hela världen.

SR redogör under rubriken Kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen för sagor för de yngre barnen som utspelar sig i olika delar av Sverige och världen. *Drama för unga* producerar historier för de äldre barnen som ska fånga upp barns liv och upplevelser i Sverige och resten av världen. För de äldre barnen anges också dramaserien *Jag gråter bara med ena ögat* som bygger på intervjuer med barn som har flytt till Sverige från olika länder i världen.

SVT uppger att bolaget under 2018 sände totalt 442 timmar kultur och konstnärliga upplevelser för barn. SVT ger exempel på program som bolaget anser förmedlar kulturella upplevelser för barn. SVT uppger vidare att bolaget arbetar aktivt med att köpa in program från hela världen och ger exempel på sådana program. Nämnden noterar att SVT:s utbud av kultur och konstnärliga upplevelser för barn minskat med 49 timmar jämfört med 2017. För unga sände SVT 2018 totalt 106 timmar kultur och konstnärliga upplevelser. SVT ger exempel på program som bolaget anser förmedlar kulturella upplevelser för unga. SVT lanserade under 2018 flera nya programserier för både stora barn och unga, med fokus på dramaproduktioner. Nämnden noterar att SVT:s utbud av kultur och konstnärliga upplevelser för unga minskat med 37 timmar jämfört med 2017.

UR ger flera exempel på program som förmedlat kulturella och konstnärliga upplevelser till barn och unga. Under rubriken Kultur uppges att bolaget har ett utbud som speglar de olika kulturer som finns i Sverige och innehåller program från olika delar av världen. Här ges också programexempel som även riktar sig till barn och unga.

Bolagen beskriver även ett utbud av nyheter och fakta från olika delar av Sverige och världen riktat till barn och unga.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att på barns och ungas egna villkor förmedla nyheter och fakta samt kulturella och konstnärliga upplevelser från olika delar av Sverige och världen.

3.6.3. Utveckling av programverksamheten för äldre barn och unga

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att särskilt utveckla programverksamheten för äldre barn och unga.

Villkor

Programföretagen ska särskilt utveckla programverksamheten för äldre barn och unga (10 i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2016 noterade granskningsnämnden att SR uppgett att utvecklingen av programverksamheten för unga främst sker på internet. Eftersom en del av dessa program sänts i marknätet ansågs SR emellertid med tvekan ha uppfyllt kravet på att särskilt utveckla programverksamheten för unga. I sin bedömning för 2017 fann nämnden att SR och SVT uppfyllt kravet på att utveckla programverksamheten för äldre barn och unga. Nämnden ansåg dock att redovisningarna med fördel kunde utvecklas avseende resultatmått, indikatorer och mål. UR hade uppfyllt kravet när det gäller unga men inte visat att bolaget uppfyllt kravet avseende äldre barn.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR redovisar inte några specifika sändningstimmar för äldre barn utan redovisar barn som en grupp. Av SR:s sändningar för både barn och unga 2018 fortsatte utbudet för ungdomar att dominera med cirka 74 procent av sändningstiden eller 15 015 av totalt 20 326 timmar. Den största delen var musik. Andelen musik för barn respektive ungdomar var av samma storleksgrad, cirka 77 respektive 81 procent av den totala sändningstiden för respektive målgrupp.

SR anger att fokuset kring programutvecklingen för unga i marknätet legat på programmen *P3 Dystopia* och *P3 Musikdokumentär*. P3 har initierat ett programutvecklingsarbete med syfte att lansera ett nytt format för tonåringar under 2019. SR uppger också att bolaget har som mål att varje år se över och utveckla minst två produktioner för äldre barn. Under 2018 var dessa bolagets satsning på sommarlovet och *1000 modiga frågor*, vilket är det program för äldre barn som har haft tätast dialog med sin målgrupp. Programmet utgår från barnens egna frågor. Teman, frågeställningar, inkludering och svar anpassas beroende på barnens behov och känslighet för ämnet.

SVT tolkar villkoret att särskilt utveckla utbudet som att årligen skapa nya program och former samt att ständigt utveckla befintliga titlar och tjänster. SVT ger flera exempel på nya titlar och program som utvecklats för både äldre barn och unga.

UR definierar villkoret som att kontinuerligt och målmedvetet arbeta med att utforska och kartlägga behov och medievanor hos äldre barn och unga för att utveckla innehåll och programformat som motsvarar de behov målgruppen har och som når målgruppen i och utanför skolan och på olika plattformar. UR uppger att 2018 präglades av fortsatta diskussioner om effekten av så kallade falska nyheter, faktaresistens och källkritik. Under valåret har dessa frågor kopplats ihop med demokrati, Sveriges statskick, medborgarligen rättigheter samt hur och varför väljare och demokratiska valprocesser blir utsatta för påverkanskampanjer. UR ger exempel på nya titlar och program som utvecklats både för äldre barn och unga.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att särskilt utveckla programverksamheten för äldre barn och unga. Redovisningarna kan dock med fördel utvecklas avseende resultatmått, indikatorer och mål, vilket granskningsnämnden påpekat även tidigare år.

3.6.4. Nyproduktion och egen produktion för barn och unga

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att ha en omfattande nyproduktion och egen produktion för barn och unga.

Villkor

Programföretagen ska ha en omfattande nyproduktion och egen produktion av program för barn och unga. För SR och SVT gäller dessutom att programmen ska vara i olika genrer (10 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I sin bedömning för 2017 fann granskningsnämnden att SR och SVT hade uppfyllt kravet på omfattande nyproduktion och egen produktion för barn och unga. Eftersom UR inte uppgett vad bolaget ansåg var en omfattande nyproduktion för barn och unga och bolagets nyproduktion för barn och unga minskat, fann nämnden att UR med viss tvekan uppfyllt kravet. Liksom tidigare år uttalade nämnden att SVT bör uppge hur andelarna av utbudet av nyproduktion och egen produktion fördelar sig på genrer.

Uppfyllelse

Redovisningarna

Alla SR:s program för barn och unga bygger på idéer och projekt initierade av SR. Stora delar av utbudet produceras internt, men till många projekt och program anlitas externa aktörer för att få bredd och mångfald i utbudet. SR uppger vidare att det mesta av programbolagets utbud för barn och ungdomar är nyproduktioner.

SVT redovisar hur andelen svenskt och utländskt material fördelar sig på kategorierna nyheter och fakta respektive kulturella och konstnärliga upplevelser. I de fall produktionen är svensk har SVT producerat, samproducerat eller beställt programmen. Andelen nyproducerade program har minskat under 2018 jämfört med tidigare år. Detta beror främst på att SVT under året ställt om från flera produktioner av studioprogram till dramaproduktion. Nackdelen med detta är att det enligt SVT lett till färre producerade timmar eftersom drama är en dyrare produktionstyp, medan fördelen är att dessa timmar har en betydligt längre hållbarhet. Omställningen har varit en viktig del i att möta barn och ungas efterfrågan och behov.

UR sänder årligen en omfattande egen produktion och nyproduktion för barn och unga. Nyproduktionen av radio och tv för både barn och unga har ökat sett till antalet sändningstimmar. Under 2017 producerade UR 66 timmar nytt radiomaterial för barn och unga. Motsvarande siffra för 2018 var 111 timmar. Nyproducerad tv har mellan 2017 och 2018 ökat från 119 till 183 sända timmar.

Granskningsnämndens bedömning

SR har uppfyllt kravet på omfattande nyproduktion och egen produktion av program i olika genrer för barn och unga.

Inte heller detta år framgår det tydligt hur stor andel av SVT:s totala sändningstid för barn och unga som var egen produktion eller hur denna andel fördelat sig på olika genrer. SVT får visserligen anses ha uppfyllt villkoret, men bolaget bör i kommande redovisningar tydligare visa hur andelarna av utbudet av nyproduktion och egen produktion fördelar sig på genrer.

UR har uppfyllt kravet på omfattande nyproduktion och egen produktion för barn och unga. Granskningsnämnden noterar att nyproduktionen för barn och unga har ökat.

Varken SR, SVT eller UR har närmare uppgett vad bolagen anser är en omfattande nyproduktion och egen produktion för barn och unga. Bolagen bör ange detta i kommande redovisningar.

3.6.5. Barn och ungdomar som tillhör språkliga eller etniska minoritetsgrupper eller är teckenspråkiga

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att ta hänsyn till språkliga behov hos barn och unga som tillhör språkliga eller etniska minoriteter eller är teckenspråkiga.

Villkor

SR, SVT och UR ska ta hänsyn till de språkliga behoven hos barn och unga som tillhör språkliga eller etniska minoriteter eller är teckenspråkiga (10 § i sändningstillstånden).

I fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter får SR, SVT och UR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser.

Tidigare bedömning

I sin bedömning av redovisningarna för 2017 gjorde granskningsnämnden en sammantagen bedömning av bolagens samlade programverksamhet och fann att de hade uppfyllt kravet på att ta hänsyn till de språkliga behoven hos barn och unga som tillhör språkliga eller etniska minoriteter eller är teckenspråkiga.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR, SVT och UR redovisar sändningstimmar för barn och unga per minoritetsspråk.

SR uppger att bolaget uppfyller villkoret genom att erbjuda ett särskilt utbud riktat till barn respektive unga på vart och ett av de fyra prioriterade nationella minoritetsspråken. SR uppger att bolaget under 2018 har prioriterat att göra programmen mer synliga på hemsidor och via sociala medier. I barnprogrammet *Magiska skrinet* sändes en specialbeställd saga, *Pippi i Rinkeby*, på de nationella minoritetsspråken.

SVT uppger att bolaget har ökat sitt utbud på samiska, finska, romani chib, meänkieli samt på teckenspråkig. SVT ger exempel på program riktade till olika målgrupper som sändes under 2018. Utbudet av minoritetsspråksprogram för barn och unga har bestått av nya säsonger av befintliga titlar och helt nya programserier. Ett exempel på en ny programserie är *Unnoračat* som följer tre samiska barn. Ett annat är serien *Kold och Milleniekidsen* på teckenspråk som sändes i samband med valet. I programmen förmedlade förstagångsväljare sin syn på valet, om man tänkte rösta och förtroendet för politikerna och demokratin. SVT ger även exempel på program på övriga minoritetsspråk och teckenspråk riktade till yngre och äldre barn samt unga.

UR anser att kravet innebär att bolaget ska producera program med ett pedagogiskt kunskapsperspektiv, att programmen ska vara både språkutvecklande och språkförstärkande samt att utbudet ska synliggöra och ge ökad kunskap om minoritetsspråk och teckenspråk. UR sände totalt 132 timmar radio och tv på finska, meänkieli, samiska och romani chib samt svenskt teckenspråk under 2018 – en sammantagen ökning med tre procent jämfört med 2017. Drygt 69 procent av UR:s utbud på nationella minoritetsspråk och teckenspråk är riktat mot barn och unga. UR sände program på elva minoritetsspråk andra än de nationella minoritetsspråken under 2018. UR har kompletterat redovisningen med följande tabell.

Språk	Barn	Unga	Vuxna	Summa
Finska	12,22	6,40	20,62	39,23
Meänkieli	11,88	1,90	4,30	18,08
Romani chib	14,68	3,30	0,90	18,88
Samiska	12,18	2,57	5,60	20,35
Teckenspråk	24,35	1,07	9,95	35,37
Jiddisch	1,92	0,50	–	2,42
Summa	77,23	15,74	41,37	134,34

Tabell 8 UR:s sändningsvolym i radio och tv på nationella minoritetsspråk och teckenspråk fördelat på barn, unga och vuxna (antal timmar)

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att ta hänsyn till språkliga behov hos barn och unga som tillhör språkliga eller etniska minoriteter eller är teckenspråkiga. Granskningsnämnden har därvid gjort en sammantagen bedömning av den samlade programverksamheten. Antalet sändningstimmar på teckenspråk minskade från 101 timmar under 2017 till drygt 86 timmar under 2018. Även antalet sändningstimmar på finska minskade under året – från drygt 705 timmar under 2017 till drygt 686 timmar under 2018. Det samlade utbudet på samiska och meänkieli ökade dock.

3.7. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Bakgrund

Regeringen uttalar i prop. 2012/13:164 att SVT och UR genom särskilt regeringsbeslut ska åläggas krav på omfattningen av tillgänglighetstjänster i form av kvoter för tv-sändningar. Därutöver bör det i samtliga programföretags sändningstillstånd fortsatt ställas krav på att beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning och sända program vars innehåll särskilt är anpassat för personer med funktionsnedsättning. Av förarbetena framgår också att villkor som meddelas med stöd av radio- och tv-lagen om att sända tv-program vars innehåll är särskilt anpassat för personer med funktionsnedsättning, och även att utforma radiosändningarna på ett sådant sätt att dessa blir tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, är begränsade till skyldighet att tillhandahålla särskilt anpassade program, till exempel program på teckenspråk eller nyhetsprogram som är anpassade för personer med kognitiv funktionsnedsättning.

Detta innebär, enligt granskningsnämndens uppfattning, att villkoren som i sändningstillstånden ges under rubriken Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i sin helhet avser en anpassning av *innehållet* i sändningarna för personer med funktionsnedsättning. Därmed har SR och UR inte något krav i nu gällande sändningstillstånd att tillgängliggöra radioprogram genom tillgänglighetstjänster.

Överenskommelse mellan bolagen

I fråga om program om och för personer med funktionsnedsättning får SR, SVT och UR enligt sändningstillstånden sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser. Överenskommelser mellan bolagen om insatser för personer med funktionsnedsättning ska enligt anslagsvillkoren sändas till Regeringskansliet och Myndigheten för press, radio och tv innan verksamhetsåret börjar.

Särskilda beslut om krav på tillgänglighet

Regeringen har i ett särskilt beslut ställt upp krav på tillgänglighet till tv-sändningar för personer med funktionsnedsättning avseende perioden 2017–2019. Nämndens bedömningar av hur SVT och UR har uppfyllt kraven under 2018 redovisas i separata beslut (beslut 19/01234 och 1235). I sammanfattning har nämnden funnit att bolagen, utifrån sina egna tolkningar av vilka programtjänster som omfattas, uppfyllt kraven.

3.7.1. Program för barn och unga med funktionsnedsättning

- SR har inte visat att kravet på att prioritera tillgängligheten till program för barn och unga med funktionsnedsättning är uppfyllt när det gäller unga.
- SVT har med viss tvekan uppfyllt kravet.
- UR har uppfyllt kravet.

Villkor

För SR, SVT och UR gäller att tillgängligheten till program för barn och unga ska prioriteras (11 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

Granskningsnämnden fann i sina bedömningar för 2014 och 2015 att UR hade uppfyllt kravet på att prioritera tillgängligheten till program för barn och unga med funktionsnedsättning. SR hade uppfyllt kravet när det gäller barn. I bedömningen för 2016 fann nämnden att SR inte hade uppfyllt kravet. UR hade med viss tvekan uppfyllt kravet. I bedömningen för 2017 fann nämnden att SR och UR hade uppfyllt kravet. Vad gäller SVT har nämnden samtliga år under tillståndsperioden med viss tvekan ansett att bolaget uppfyllt kravet. Nämnden har uttalat att SVT borde utveckla redovisningen.

Uppfyllelse – SR

Redovisningen

Enligt SR är *Hästfesten* en saga på rim som möter barn med kognitiv funktionsnedsättning på ett bra sätt. Föreställningar från *Drama för unga* har målsättningen att alla barn ska kunna höra och förstå handlingen. Det handlar exempelvis om igenkänning, ordförståelse, enklare dramaturgi, färre karaktärer och hörbarhet i ljudläggningen. SR uppger också att bolaget fortsatt utvecklar innehåll på digitala plattformar.

Ett av de viktigaste målen för *Nyheter i Barnradion*, som riktar sig till de äldre barnen, är att inkludera och anpassa innehållet för barn med funktionsnedsättning, till exempel genom att använda ett enkelt och beskrivande språk. Anpassade versioner av programmet *P3 Historia* för personer med kognitiv funktionsnedsättning har gjorts. Programmet riktar till unga och handlar om historiska personer, men med ett enklare språk och en ljudbild med bättre hörbarhet. SR tar även upp program och inslag där personer med funktionsnedsättning medverkat eller som på olika sätt berört funktionsnedsättning.

Granskningsnämndens bedömning

Genom de programexempel som redovisas har SR inte visat att kravet på att prioritera tillgängligheten till program för unga med funktionsnedsättning är uppfyllt. Granskningsnämnden uppfattar att SR anpassat innehållet för barn med funktionsnedsättningar i programmet *Hästfesten*, serien *Drama för unga* och *Nyheter i Barnradion*. När det gäller unga har anpassade versioner av serien *P3 Historia* sänts.

Av redovisningen framgår inte tillräckligt tydligt varför medverkan i program av personer med funktionsnedsättning eller program som på något sätt handlat om funktionsnedsättning inneburit en anpassning av innehållet i enlighet med det aktuella villkoret.

Uppfyllelse – SVT

Redovisningen

SVT sände under 2018 totalt 42 timmar teckenspråk för barn och 19 timmar teckenspråk för unga. Serierna *Alla älskar fotboll* för de lite äldre barnen och *Kold och millenniekidsen* för unga sändes på teckenspråk. SVT har i sina kontakter med brukare lagt särskilt fokus på barn och unga och deras behov. SVT beskriver också hur bolaget arbetat med syn- och teckenspråkstolkade program.

Granskningsnämndens bedömning

Med beaktande av att SVT har sänt teckenspråkiga program för barn respektive unga anser granskningsnämnden, med viss tvekan, att SVT har uppfyllt kravet på att prioritera tillgängligheten till program för barn och unga med funktionsnedsättning.

Som nämnden påpekat tidigare år behöver SVT tydligare redovisa hur bolaget har uppfyllt villkoret. Eftersom villkoret avser en anpassning av innehållet i sändningarna för personer med funktionsnedsättning kan nämnden i sin bedömning inte ta hänsyn till bolagets utbud av textade och tolkade program.

Uppfyllelse – UR

Redovisningen

UR uppger att bolagets program för barn och unga ska vara inkluderade och fungera för alla som sitter i ett klassrum. Det kan innebära att berättandet är långsamt och att ljud och bild är tydliga. Vissa program som i första hand riktar sig till årskurs F–3 kan även användas i särskolans årskurs 4–6, till exempel serien *Läsa med*. UR har även sänt serierna *Gordon & Penny* och *Pinos dagbok* som kan användas i grundsärskolan.

UR tar upp tre program som producerats på svenskt teckenspråk och som riktat sig till barn och unga: *Lilla Aktuellt teckenspråk* för årskurs 4–6, *Bokstanshissen* för årskurs F–3 och *Pi hur funka?* för gymnasiet. UR:s program på svenskt teckenspråk har en utbildande ambition och utgår från de utbildnings- och språkbehov som finns, i synnerhet hos barn och unga. UR uppger att drygt 69 procent av utbudet på nationella minoritetsspråk och teckenspråk är riktat mot barn och unga.

UR har fördjupat samarbetet med Specialpedagogiska skolmyndigheten för att öka kunskapen om behoven hos barn och unga med funktionsnedsättningar. UR har också startat ett projekt med syfte att utveckla syntolkning av program för användning i särskolan.

Granskningsnämndens bedömning

UR har uppfyllt kravet på att prioritera tillgängligheten till program för barn och unga med funktionsnedsättning. UR har gett exempel på tre teckenspråkiga programserier för barn och unga och tre exempel på programserier som riktar sig till grundsärskolan.

Eftersom villkoret avser en anpassning av innehållet i sändningarna för personer med funktionsnedsättning kan nämnden i sin bedömning inte ta hänsyn till bolagets utbud av textade och tolkade program.

3.7.2. Hörbarhet

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att prioritera god hörbarhet.

Villkor

Programföretagen ska fortsatt prioritera god hörbarhet, bland annat genom att vid utformningen av sändningarna beakta att bakgrundsljud kan försämra möjligheten för personer med hörselnedsättning att ta del av utbudet. För SR och UR gäller att bolagen ska beakta att bakgrundsljud kraftigt kan försämra möjligheten att ta del av radiosändningar. För UR gäller detta särskilt för ljudradiosändningar (11 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

Tidigare år under tillståndspanoroden fann granskningsnämnden att bolagen uppfyllt kravet på att prioritera god hörbarhet.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR, SVT och UR beskriver sina riktlinjer för hörbarhetsarbetet. SR och UR uppger hur hörbarheten beaktas vid produktionen och bearbetningen av program. SR har under året utvecklats en metod för individuell återkoppling med fokus på lyssnarupplevelsen, deltagit i ett utvecklingsprojekt om objektbaserat ljud och även börjat använda tekniken i dynamiska spellistor. UR har under 2018 infört en ny mätteknik som jämnar ut nivåkillnaderna mellan utsända program.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att prioritera god hörbarhet.

Tidigare år beskrev SVT mer ingående på vilket sätt bolaget arbetat med hörbarheten. I kommande redovisningar bör SVT utförligare redogöra för hur villkoret uppfyllts.

3.7.3. Produktion av program för särskilda målgrupper

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att producera program för särskilda målgrupper.

Villkor

För SR, SVT och UR gäller att program även ska produceras för särskilda målgrupper (11 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I sina tidigare bedömningar i tillståndspanoroden fann granskningsnämnden att bolagen uppfyllt kravet på att producera program för särskilda målgrupper.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR uppger under rubriken Program om, för och med personer med funktionsnedsättning att *Klartext*, som berättar om nyheter på ett lite lugnare sätt och med enkla ord, sänds alla vardagar i P1 och P4. I övrigt avser de exempel som lämnas främst program med och om personer med funktionsnedsättning.

SVT har under 2018 varje vardag haft en särskild nyhetssändning på lätt svenska för dem som av olika anledningar har svårt att följa med i vanliga nyhetssändningar. SVT har även haft ett utbud på teckenspråk som riktar sig till en döv publik.

UR producerar och sänder utbildningsprogram som kan användas i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och Lärvox. Flera av UR:s programserier kan användas av fler än den primära målgruppen, till exempel serien *Läsa med* som riktar sig till årskurs förskola–3 men som också kan vara användbar i särskolans årskurs 4–6. Under 2018 sände UR serien *Gordon & Penny* och *Pinos dagbok* som riktar sig till grundsärskolan. Under rubriken Stärka utbudet för, med och om språkliga minoriteter redovisas att UR producerar *Lilla Aktuellt – teckenspråk*, ett program som särskilt vänder sig till döva barn och ungdomar som tittar i klassrummet och där alla reportage spelas in direkt på teckenspråk.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet att producera program för särskilda målgrupper.

3.7.4. Dialog med berörda grupper

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att ha dialog med berörda grupper.

Villkor

SR, SVT och UR ska ha en dialog med de berörda grupperna (11 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I tidigare bedömningar under tillståndsperioden fann granskningsnämnden att SR, SVT och UR uppfyllt kravet på att ha en dialog med de berörda grupperna.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR, SVT och UR redogör bland annat för arbetet med PSFunk-dagen, en årligt återkommande konferens som anordnas ihop med företrädare för funktionsrättsrörelsen. Bolagen beskriver även andra kontakter och möten med grupper och organisationer.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att ha en dialog med berörda grupper.

3.8. Minoritetsspråk

Bakgrund

I prop. 2012/13:164 uttalar regeringen att det med utgångspunkt i de åtaganden som Sverige har gentemot de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken, jämte språkens hotade situation, är rimligt att SR, SVT och UR får ett fortsatt tydligt ansvar att främja språken via sitt programutbud. Att möjligheten för bolagen att fördela ansvaret för utbudet på nationella minoritetsspråk, teckenspråk och andra minoritetsspråk kvarstår innebär att företagets samlade utbud ska öka årligen. Eftersom ökningen gäller samlat för de nationella minoritetsspråken och teckenspråk har företagen en flexibilitet i fråga om på vilka språk utbudet ska öka ett visst år. Ökningen, såväl totalt sett som för barn och unga, bör enligt regeringen vara betydande och märkbar för publiken.

Regeringen anser att tillståndens krav på dialog med berörda grupper är centralt. Dialogen bör vara regelbunden och strukturerad med syfte att analysera vilka behov som finns hos grupperna och vilka möjligheter programföretagen har att tillgodose dessa.

Överenskommelse mellan bolagen

I fråga om verksamhet för språkliga och etniska minoriteter får SR, SVT och UR sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser. Överenskommelser mellan bolagen rörande insatser på minoritetsspråk och teckenspråk ska innan verksamhetsåret börjar sändas till Regeringskansliet och Myndigheten för press, radio och tv.

3.8.1. Samiska, finska, meänkieli, romani chib och teckenspråk

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att programutbud på samiska, finska, meänkieli, romani chib och teckenspråk årligen ska öka.

Villkor

SR:s, SVT:s och UR:s samlade programutbud på de nationella minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib samt på teckenspråk ska sammantaget öka årligen jämfört med 2013 års nivå. Denna ökning ska vara betydande (12, 12 respektive 13 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I sin bedömning av redovisningarna för 2017 fann granskningsnämnden att bolagen hade uppfyllt kravet gällande programutbudet på de nationella minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib samt teckenspråk.

Uppfyllelse

Redovisningarna

För att kunna göra en samlad bedömning av utbudet på de prioriterade minoritetsspråken har bolagen tagit fram ett gemensamt index. Varje bolags utbud per språk 2013 har satts till 100. Årligen beräknas sedan ett indexvärde per bolag och språk utifrån antalet timmar som sänds. Utifrån dessa beräknas ett gemensamt medelvärde. På detta sätt anser

bolagen att värdena blir jämförbara och att det blir möjligt att bedöma den samman- tagna ökningen både per språk och för samtliga språk. Målet under tillståndsperioden är ett indexvärde på minst 155 för bolagen och språken totalt. Den för bolagen samman- tagna ökningen av programutbudet på de fem språken 2018 jämfört med 2013 var enligt bolagen betydande.

Gemensamt för samtliga minoritetsspråk under 2018 var enligt SR en stärkt bevakning och granskning i samband med valet. SVT uppger att bolagets övergripande inriktning inom minoritetsspråksutbudet 2018 har präglats av ambitionen att kvalitetsförbättra ut- budet med målsättningen att nå majoritetsbefolkningen och att minoritetsspråkspro- grammen ska utgöra en del av det allmänna samtalet om SVT:s utbud.

Vad gäller programinnehåll på samiska uppger SR att utbudet sänds dygnet runt, givet att SR Sápmis webbkanal räknas in. Sameradions frågeställningar i valrörelsen utgick från det samiska samhällets perspektiv. SR ger en rad exempel på program på samiska. För finska uppger SR att bolaget har ett mycket stort utbud räknat i antal timmar per år och ger ett antal exempel på program inom olika genrer. Utöver den löpande bevak- ningen av valet satsade Sisuradion på att granska politikens betydelse i vardagen genom att besöka fem svenska kommuner och direktsända en samhällspolitisk talkshow.

SVT uppger att det samiska programutbudet har två huvudmål: dels att realisera ett riks- täckande och brett samiskt utbud för alla samiska målgrupper, dels att vara den ledande leverantören och förmedlare av samiskt och urfolksrelaterat programinnehåll. SVT upp- ger också att bolaget ökat sitt utbud på finska och samiska jämfört med 2013. I redovis- ningen ges exempel på program som SVT sänt på finska under 2018.

Av tabellerna i UR:s redovisning framgår att sändningstiden på samiska sedan 2017 ökat med tre timmar till totalt 20 timmar och på finska med två timmar till totalt 39 timmar.

Bolagens gemensamma index visar ett värde på 159 för utbudet på finska respektive 153 för utbudet på samiska. Av redovisningarna går att utläsa att dessa värden motsvarar en ökning av sändningstimmar på finska sedan förra året med 58 timmar och på samiska med 25 timmar. Jämfört med 2013 har det totala utbudet på finska ökat med 240 sänd- ningstimmar och utbudet på samiska med 113 timmar.

Vad gäller Meänkieli uppger SR att Meänraatio, som är bolagets redaktion för meänkieli, under 2018 genomgått en kraftfull utveckling med målet att bli en nationell kanal som når minoritetspubliken med angelägna program. Meänraatio har bland annat satsat på utesändningar med publik, främst i Tornedalen men även i andra delar av landet. *Radio Romano*, SR:s program på romani, har enligt redovisningen bedrivit ett förändringsarbete under 2018 för att bättre kunna svara mot den romska publikens behov och önskemål. Inför valet direktsändes *Radio Romano* från fem svenska städer där det finns en relativt stor andel romer. Utbudet på meänkieli har ökat från 1 089 timmar under 2017 till 1 107 timmar under 2018 och på romani chib från 433 timmar till 444 timmar.

Av SVT:s redovisning framgår att utbudet på meänkieli har ökat från 51 timmar 2017 till 70 timmar 2018 och på romani chib från 60 till 65 timmar. SVT gör versioner av programmet *Sverige idag* på meänkieli och romani chib. UR har sänt 18 timmar på meänkieli och knappt 19 timmar på romani chib, vilket är identiskt med förra året.

Bolagens index visar ett värde av 243 för utbudet på meänkieli och 211 för romani chib vad gäller bolagens sammantagna utbud. Av redovisningarna går att utläsa att dessa värden motsvarar en ökning av det totala utbudet på meänkieli med 365 sändningstimmar samt 105 timmar på romani chib jämfört med 2013.

SVT:s sändningstimmar på teckenspråk har minskat från 201 timmar 2017 till 196 timmar 2018. UR:s sändningstid på teckenspråk har minskat från 37 timmar 2017 till 36 timmar 2018. Det gemensamma indexet visar värdet 141 för utbudet på teckenspråk. Av redovisningarna går att utläsa att detta värde motsvarar en ökning av det totala utbudet på teckenspråk med 81 timmar jämfört med 2013.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet gällande programutbud på de nationella minoritetsspråken samiska, finska, meänkieli och romani chib samt teckenspråk.

Liksom tidigare år är bolagens mål för en betydande ökning under tillståndsperioden ett sammantaget indexvärde på minst 155. Det gemensamma utbudet på samiska, finska, meänkieli, romani chib och teckenspråk visar 2018 ett indexvärde på 181. Räknat i antal sändningstimmar motsvarar det en ökning med 129 timmar jämfört med 2017.

3.8.2. Jiddisch och andra minoritetsspråk

- SR, SVT och UR får anses ha uppfyllt kravet på att erbjuda ett utbud på det nationella minoritetsspråket jiddisch och andra minoritetsspråk.

Villkor

SR, SVT och UR ska erbjuda ett utbud på det nationella minoritetsspråket jiddisch och andra minoritetsspråk (12, 12 respektive 13 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I sin bedömning av redovisningarna för 2017 fann granskningsnämnden att bolagen hade uppfyllt kravet på att erbjuda ett utbud på jiddisch och andra minoritetsspråk.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR uppger att bolaget sänt drygt sju timmar på jiddisch, bland annat programmet *Jiddisch far alle* som handlar om hur språket lever i Sverige och världen i dag. SR uppger i en komplettering att bolaget utöver de nationella minoritetsspråken har haft sändningar i marknätet på engelska och arabiska.

Av redovisningen framgår att SVT under 2018 sände program på över 40 olika språk. SVT uppger, likt föregående år, att SR och UR sänder innehåll på jiddisch.

UR uppger att bolaget sänder knappt två och en halv timme på jiddisch, varav samtliga sändningar var riktade till barn och unga. UR uppger att bolaget sänder program på elva andra minoritetsspråk utöver de nationella minoritetsspråken.

Granskningsnämndens bedömning

Av sändningstillstånden framgår att programbolagen ska erbjuda ett utbud på det nationella minoritetsspråket jiddisch och på andra minoritetsspråk än nationella minoritetsspråk. Det ställs emellertid inga krav på hur omfattande detta utbud ska vara. Granskningsnämnden konstaterar att SVT inte har sändt något innehåll på jiddisch under 2018. I bolagens överenskommelse står att radio- och tv-program ska tillgängliggöras på jiddisch och andra minoritetsspråk under året, men det framgår inget närmare om ansvarsfördelningen mellan bolagen. Vid en sammantagen bedömning av bolagens samlade programverksamhet får SR, SVT och UR dock anses ha uppfyllt kravet.

3.8.3. Dialog med berörda grupper

- SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att ha en dialog med berörda grupper.

Villkor

SR, SVT och UR ska ha en dialog med de berörda grupperna (12, 12 respektive 13 § i sändningstillstånden).

Tidigare bedömning

I bedömningen för 2017 fann granskningsnämnden att SR med viss tvekan uppfyllt kravet på att ha en dialog med de berörda grupperna. SVT och UR hade uppfyllt kravet.

Uppfyllelse

Redovisningarna

SR framhåller att bolaget tar sitt uppdrag om dialog med de berörda grupperna på stort allvar. SR har en pågående dialog med publiken genom redaktionerna för minoritetsspråk. Dialogen sker i olika kanaler, under utsändningar, via mejl och telefon och på sociala medier. SR har regelbunden kontakt med minoritetsorganisationerna vid större sammankomster. SR har de senaste åren ökat antalet kontakter på strategisk nivå och ledningsnivå och har haft fördjupande möten med Svenska Tornedalingars Riksförbund, Sverigefinska Riksförbundet, Sametinget och Romano Center i Väst.

SVT uppger att bolaget under 2018 har fortsatt skapa intressentdialoger med minoritetsspråksorganisationer för att diskutera förbättringsområden, utveckling och framtida behov för respektive språkgrupp. Bolaget har träffat ansvariga på Romskt informations- och kunskapscenter och representanter för Sverigefinländarnas Delegation, Sametinget och Judiska Centralrådet. SVT närvarade på Dövas dag och har träffat Sveriges Dövas Riksförbund. SVT träffade också Riksteaterns Tyst Teater, som skapar scenkonst på

teckenspråk, för att informera om planerade produktioner och diskutera eventuella framtida samarbeten.

Av UR:s redovisning framgår att bolaget årligen bjuder in till dialogmöten med varje nationell minoritetsgrupp med målet att ha minst ett fysiskt möte per år och grupp. UR arbetar även med referensgrupper bestående av bland annat målgruppsrepresentanter. I syfte att öka identifikation, kvalitetssäkra innehållet och undvika stereotypa bilder och berättelser bjuds referensgrupperna in vid produktionsstart och inför publicering.

Granskningsnämndens bedömning

SR, SVT och UR har uppfyllt kravet på att ha en dialog med de berörda grupperna.

Bolagen bör i kommande redovisningar ännu tydligare beskriva dialogen, på vilket sätt den varit regelbunden och strukturerad, hur den syftar till att analysera gruppernas behov samt vilka möjligheter bolagen har att tillgodose dessa behov.